

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betűsor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és országi egyesület
vasutas palotájában.
TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, július 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk: A munka halottja.
- A képviselőház ülése.
- A makói új szinkór.
- Politikai érdekességek.
- Réthy Lipót meghalt.
- Az orvosnövendék asszonyt szöktet.
- A pápa halála.
- Az öngyilkos zenedel igazgató.
- Kibontakozás — a jövő héten.
- Aradmegye közgyűlése.
- A tengerész felesége.
- Vizbefullt gyermekek.
- Leomlott épületek.
- Tárcs: Művész-szerelmem. Irta: Ritt Gyula.
- Csarnok: Az első magyarnyelvű színelőadás. Irta: Bayer József.

A munka halottja.

Arad, július 23.

Egy polgártársunk hunyta le ma örökre szeméit, akinek egyénisége, élete, hatása egyaránt megérdemlik, hogy e helyen is megemlékezzünk haláláról.

Ha kegyelettel és méltánnyal adózunk olyanoknak is, akiknek nagyságához annyi közünk volt, hogy az *árnyéka* esett ránk, ha elismerésünk és bámulatunkat fejezzük ki azok fölött, kiknek jelentősége hatáskörük óriási terjedelmében, élete és működése egy hatalmi irányzat mentől következetesebb szigorral erőszakolt megvalósítását jelentette, akkor ép annyi vagy tán több joggal levehetjük kalapunkat a munka heroszának a sirja előtt, ki hét évtizeden keresztül állott a *művelődés*, a

felvilágosodottság szolgálatában, ki rátermettsége, szorgalma és vállalkozása által forrást nyitott az ismeretek fejlesztése, a lelkek táplálására.

Es az a szellem, a mely az ő munkaköréből áradt szét, *magyar* volt, a *magyar kultúrának* volt 70 évig a művelője, a munkása Réthy Lipót elhunyt polgártársunk. és a hazafias érzés lángjánál gyújtjuk meg a kegyeletnek azt a szerény mécseit, a melylyel az ő emléke mellett virasztunk.

Mert igaz részvét, valódi gyász az, melyet bensőnkben az ő elhunyt fölött érzünk. Nem volt ő világra szóló alakja a jelenkor egymást kergető eseményeinek, de a *mienk* volt ő egészen, itt élt ő velünk és nekünk; a modern Arad történetének mindazon lapjai tanuskodnak az ő hatásáról, melyek a szellemi művelődés utjait nyomozzák.

De midőn ime az elhunyt érdemeiről pár szóval megemlékeztünk, a *becsületes munkásság*, a polgárereyek előtt, a melyeknek az elhunyt a megtestesülése volt, akarjuk zászlónkat meghajtani. Nem ismerünk dicsőbb és nemesebb feladatot, mint az ernyedetlen, a gyümölcsöző munkásság által való érvényesülést. Az emberiség érdekét, saját nemzetét, hazáját az szolgálja legigazabban, a ki a tiszta erkölcsök tégláiból és a munka verejtékével építi meg családi tűzhelyét, a ki tehetsége és szorgalma által bármi szerény mértékben is hozzá járul az általános

vagyonosodás és művelődés előmozdításához.

Fájdalom, hogy a polgárereyek ezen méltatása ma nem divatos, még kevésbé azok követése. Meg vagyunk győződve róla, hogy ebben való fogyatkozásunk legfőbb oka nemzeti létünk dekadenciájának. Ha mindenki „ember volna és magyar”, hol lennénk mi ma már! Es hogy ilyenek épen a magyar társadalomban nagyon is hézagosan vannak, azért oly bajos e társadalomnak az *emberi* és a *nemzeti* jogokat kivívnia.

Munkakészség és *jellem*, józan takarékoság a *meggyőződés áruba bocsátása nélkül*, politikai bátorság és *elvhűség*... Oh mily nagy szükség volna mindezekre ott, a hol a magyar társadalom alapjai szerveződnek és ott, a hol ez alapra a törvényhozók az államiság oszlopait rakják. Ha mindezek megvolnának, akkor bizony nem nagyon kellene kereszünk a — *kibontakozást*.

Nyugodjál békén tisztelt polgártársunk. Tisztes kort értél s mégis korán haltál; régi korból hoztad egyéniséged bélyegét s hajh épen az a baj, hogy oly nehezen tud az ismét modernné lenni. Talán annak az intézménynek eszközeivel, melyet itt nálunk, épen te teremtettél, a tisztes sajtó hatásával sikeresen működhetnek utódaid a hanyatló korszellem átalakításán. Téged azonban ez már ne háborgasson csendes álmaidban. Nyugodjál háborítatlanul a koszoruk alatt, melyeket

Művész-szerelmem.

Irta: Ritt Gyula.

I.

Éj, volt, átlátszó-tiszta, tavaszi éj. A csillagok az olasz ibolya kékjében ragyogtak Adria egén. A hold is önelégülten mosolygott a csillaggyöngyök között. Az öböl mozgó hullámvilága lágy nyáréjálmot látszék aludni.

Lassanként a tengerpart zajgó élete is elcsöndesült. Csak egy ablakban álmodozott még az éji mécs kékfakó fénye.

Thália legszebb leánya és fia volt még ébren az alvó városban. Két, egymásért rajongó művész lélek, kiknek arcáról a menny tükrözött le.

Nefelejts reszketve simult szép szerelmeséhez és könyeken át mosolygó kék szeme védelmet keresett amannak tekintetében.

— Oh félek, hisz téged annyian szeretnek. Hány asszony és leány keblében gyuladt ki az örök boszu tüze, hogy az imádott férfi az enyém, egyedül csak az enyém. Ez az, a mitől rettegek, a mit oly borzasztó valónak sejték, — mi leszakit kebledről.

— Hát a téged körülrajongók nem sápadnak el az irigység és dübtől, hogy az ünnepektől, a sors által annyira dédelgetett művésznő, a festett falak ragyogó virága, szívet nekem adta.

— Oh, még azok is? Béla ugy féltetek!

— Bohó félelem, egyetlen szerelmem. Balsejtésed alytalan. Nem szőttem viszonyt senkivel, a mi reményekre jogosítana.

— Oh a marchesa Foglio! sóhajtott önkénytelen Nefelejts.

A férfi ijedten rezzent össze, míg emez folytatta:

— Szívem mélyébe rejtettem eddig a gyantut, nem akartam csenedet zavarni. Te többször voltál termeiben. Azt hiszi, szereted és ő vad lánggal ég éretted. És most, hogy reményeit összetapostam, boszujának tárgya én vagyok. Oh ez a nő oly iszonyu... én félek.

— Ne rémítsd magad lázképekkel — nyugtatta a férfi, bár ő is összeresztent. — Szívemről nem beszélhetünk, hideg udvariasság volt az egész...

— Oh, én jól tudom, hogy nem a szíved... de ő gazdag, fiatal özvegy... másképp fogja föl...

— Nyugodj, ne izgasd magad, szerelmem üdve — esdekelt a férfi. — Néhány nap még és enyém lész örökre.

— Bélám! — susogta a leány s a vész sejtését édes csókok fojtották el ajkán...

II.

Egy szolgáló lépett be illatos levélkével. Nefelejts a pamlagra hanyatlott és Béla átnyújtotta neki a levelet.

— Tisztelt uram! Végtelen volna öröömöm, ha Nefelejtsével mai estélyemet megtisztelná.

— És te, Bélám, menni fogsz?

— Nincs okom megtagadni e csöpp szívesseget.

— Ne menjünk, csak ma este, — könyörgött a leány. — A balsejtelmek összeszorítják szívemet.

— Légy nyugodt, ma látnak utoljára marchesa Foglio termei.

— De én oly szörnyű fájdalmat érzek szívemben. Béla, könyörülj rajtam; a szörnyű sejtés acélkörmökként izekre tépi boldogságomat. Oh kérlek, könyörögök, ne menj, ne hagyj magamra!

Béla egy ideig némán, szótlanul bámult a pislogó méces halvány fényébe.

— Maradok!

— Oh Béla! — suttozta és boldogságában örömmeszkette hullott karjai közé.

III.

A tengerpartról nem látszik a Foglio palota. Hatalmas lombdó rejti el, mely mint sötét árny fekszik a hegyoldalra. Amott bent csak most kezdődik az élet, de a lombok egy halvány sugarat sem engednek át az ablakokból kiáradó fényből. A termekben az új élet csapongó akkordjai hallatszanak és lenn a parkban, a villa myrtus lombjai között két, mélyen elköpenyezett sötét alak mozog. Már régen várakozhatnak, mert folytonos fészkelődésük türelmetlenségüket árulja el. Még mindig várnak, figyelnek, mint a vadász a méla lesben... de eredménytelenül...

Nefelejts újra a deszkákon ragyogott. A

hosszu életeden át oly igazán megérdemeltél s melyek egyikét im, mint a sajtonak szerény képviselői, mint volt munkatársaid mi is a sírodra helyezünk.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Főzsongó távirati tudósítás —

Budapest, július 23.

Egy kis házzabályvita után Bakonyi Soma vezette be a függetlenségi pártnak Apponyi ellen megindított polemiáját. Ma még polemia volt, de előreláthatólag támadás lesz belőle, mert Apponyi sokkal megalkuvóbban szólt, semhogy sikerrel ne támadhatnának ellene. Bakonyi tehát beszélt zsufolt karzat mellett, mely Ugron Gábort is várta. Bakonyi a véderőbizottság tagja és mint ilyen a honvédelmi miniszter is figyelemmel hallgatta.

A folyosón ezalatt általános purparill fejlődött ki a felett, leszerel-e már az ellenzék. Konstatálhatjuk, hogy kevés kilátás van rá, legálább egyelőre.

Az *Andrássyak* ma is folytatják a kibékiítés valóban nehéz mesterségét. Itt is, ott is szóba állottak a harciasokkal és iparkodtak reájuk hatni. Híre járt ezen közben annak is, hogyha Ugron Gábor beszédében támadná Apponyit, akkor a volt nemzeti pártiak szembeszállanak véle és különösen *Ivánka Oszkár*ról mondták, hogy semmi szín alatt sem engedi meg, hogy Apponyit Ugron támadja.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Vita a jegyzőkönyv miatt.)

Elnök: Tallán Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Koloss-váry Dezső, Tomasi Miklós, Láng Lajos és Wlassics Gyula miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést.

Hertelendy László jegyző olvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. (Zaj az ellenzéken.)

Kubik Béla előadja, hogy a jegyző hangját nem lehet hallani és a jegyzőkönyvet senki sem hallotta. Kéri azt másodszer is felolvasatani.

Elnök ezt ellenzi.

Kubik szavazást kér.

Elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes.

A Ház ezután elutasítja Kubik javaslatát.

zsunfolásig megtöltött ház tapsa között aratta babérjait. Mint fénysugár, szökkentek széjjel bíbor arcának bűvös hullámai. Magával ragadta a közönséget és annak szónoka a lángoló lelkese volt, mi őt elárasztotta. Az urak virágot, a hölgyek ékszerüket dobálták lábál elé — elragadtatásukban. És a dal királynéja szerény mosolylyal fogadta e kitüntetést. Mosolyának azonban csak egy nyughelye volt, ott az első sorokban, egy örömtől ragyogó arcon. O volt, fékezhetlen szerelmének tárgya: Béla. Csak neki énekelt s mert dala a legtisztább kebel legmélyebb szentélyéből fakadt: szent és igaz. De ha tekintete ama nő lángoló pillantásaival találkozott, ki boszu-égette szeméit a szemközti páholyból merően reáfüggesztette, akkor rémképek keringtek körötte, remegő iszony futotta át lelkét és érzelme újra e dalba olvadt bele.

Es a tomboló közönség ezt isteni művészetnek vette . . .

Utoljára szállt fel a függöny és hangéhes sirtoremmé vált a ház. Nefelejts megjelent és soha nem hallott bájbán csendült meg ajkán az ének. S a mint legmélyebben merült a hősnő a balsejtés hangocéánjába, tekintete akkor találkozott össze újra az ellenséges női szempárral, melyek perzselő boszuval égették arcát. Mintha önlelke sorsa olvadt volna szerepébe, alig bírta e kínos érzelmeiket és a dalt befejezni; s a mint halt a dal, úgy halt el ereje. Es az utolsó akkordban már nem a hősnő, hanem saját fájdalma zendült meg.

A közönség lelkesedéssel szórta tapsait, megtanult művészetnek hitte ezt . . .

Elnök jelenti, hogy Sándor Pál összeférhetenségi ügyében e hó 30 án délután tartják meg a tárgyalást.

(Az Apponyi beszéde.)

Következett a miniszterelnöki program tárgyalása

Bakonyi Soma Apponyival polemizál és azt vitatja, hogy Apponyi nem tudta megoldani a helyzetet, csak megvilágította, de ki utat nem mutatott. E fogadja Apponyinak azt a szemrehányását, a melyet önmagának tett, hogy ugyanis, már előbb kellett volna felszólalnia. Akkor talán nagyobb sikerrel szólalhatott volna fel, mint most. Csodálkozik, hogy Apponyi miért sietett Héderváry segítségére és miért nem állt fel Széll támogatására, holott az előbbi segítségével lepett a kormánypartba és adott meg a mód, hogy politikáját érvényesítse.

Azután a volt nemzeti párt katonai programjával foglalkozik és azt kérdezi, hogy a katonai nevelés kérdését megoldattnak tekintik-e? Hiszen a volt nemzeti párt programja legértékesebb részének a magyar katonai nevelést tartották és tartják most is. Hol van azonban a magyar katonai nevelés? Ugy látszik a nemzeti párt nem tudja érvényesíteni programját a kormánypártban sem.

Nessi Pál: Nem is akarja, nem is gondol rá!

Ivánka Oszkár: No no!

Nessi Pál: Akkor már meg is valósult volna, ha komolyan akarnak.

(A nemzet és a követelmények)

Bakonyi: Elmondja, hogy a nemzet nem tud önkénteseket vizsgára sem bocsátják. A második önkéntesi év dolgában is szemrehányást tesz Apponyinak, mert szülő szerint most is sokan szolgálnak két önkéntesi évet. Szól ezután a Götterhaltéról, a melyet ki kell küszöbölni (Helyeslés a székben.) A nemzeti követelmények megadása nélkül nem remélhet a kormány kibontakozást.

Comahidy Elemér: Széll alatt már leszereltek volna.

Bakonyi: Ez nem áll! Mert nem személyek ellen harcolnak, hanem elvekért.

Hivatkozik ezután Kossuth Lajosra, aki az 1889-iki véderővita alatt írt leveleiben azt mondta: cudar az, aki a nemzet jogait feladja. (Helyeslés a székben.) Még mielőtt a mostan visszavont katonai javaslatokat beterjesztették volna, megmondta az ellenzék előre, hogy nagy és komoly harcot fog indítani azok ellen. Még is fenntartották a katonai javaslatokat, a melyeket feltétlenül szükségeseknek, a létszám-emelést elkerülhetetlennek tartották. Es a feltétlen szükséges javaslatokat most mégis in-

— On itt, ilyen időben? — fogadta a marchesa zavarral. — És én pongyolában . . . rögtön . . .

— Maradjon . . . mondom, maradjon! — szólt a férfi erősebb hangon és megfogta a távozniké szülő nő karját.

Foglio szemében a harag és meglepetés tekintete találkozott.

— Haragszik? . . . szeméből olvasom ki . . . haha . . . Tudja-e miért jöttem? Egy gyilkos nő fölött ítéletet mondani!

— Uram!

— Ugyan, ne kételkedjék, nem turbékolni jött . . . Én esküszöm Nefelejtem emlékére, hogy szellemét kiengesztelem.

Foglio a csengő után nyult.

— Egy mozdulatot sem! — kiáltott gyűlölettel a férfi és egy tör fényes pengéje csillant meg a nő szeméi előtt.

Foglio tettetett csodálkozással, nem értően nézett rá.

— Hagyja a színpadi alakítást. Tudom, jól érti.

A virág . . . libegte a férfi és a bosszuszomj megrázta egész testében, — a virág . . . és a beléje rejtett mérég, nem gondoltad, hogy téged is megöl? Mered-e tagadni gyilkos tettet?

A hölgy alítan omlott össze. A férfi föl-rázta.

— Esmélj, akarom; halld élve ítéletedet.

— Igen Béla, én öltem meg . . . én . . . lángoló szerelme öltem meg őt . . . szeretlek . . . oh bocsáss — könyörgött térdén csuszva feléje a nő.

kább visszavonták, semhogy a nemzetnek megadják követeléseit és visszaadják jogait.

Lengyel Zoltán: Milyen lehet a tekintélye a császárnak a katonaság előtt! (Zaj).

(A harcot folytatják.)

Bakonyi: A harcot folytatni fogja becsülettel és politikai lelkiismeretességgel.

Fülöp Béla: Szóbeszéd!

Bakonyi: Alljon fel Fülöp és beszéljen mélyebb tartalommal és nagyobb táulmányok alapján. Folytatni fogja a harcot — ugymond a szónok — és határozati javaslatot is nyújt be, amely szerint a kormány gondoskodjék az 1868-iki királyi rendelet végrehajtásáról és intézkedéseiről 30 nap alatt tegyen jelentést. (Helyeslés a függetlenségi pártban). Nem fogadja el a miniszterelnök programját.

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Ugron beszéde.)

Ugron Gábor szót: szünet után. Ne felejtsek el, ugymond, hogy a Héderváry kabinet bemutatásáról és programjáról van szó. Az új miniszterek úgy jelentek meg a régiak között, mint mikor a cirkuszban két kitanított elefánt között jelenik meg a harmadik, a mely még nincs kitanítva. (Derűtség a székben.)

Kristóffy: Szép hasonlat! Parlamentáris!

Ugron Gábor, a miniszterelnök beszédét homályosaknak, bizalmatlanságra jogosítottak tartja. Szólv a felett csodálkozik, hogy a szabadpárt bizalommal van a kormány iránt. Neki a miniszterelnöknek multja elegendő arra, hogy bizalmatlansággal viseltessék iránta. Horvátországi kormányzóságáról annyit tud, hogy a közszabadságokat nem becsülte. Eltelt azt, hogy Horvátországban sajtócensura van, mert ezzel csak még inkább meggyűlöltetik a magyart ott lenn Horvátországban.

Kubik: A horvát képviselők azért hallgatnak itt.

Ugron: A népet meg kell tanítani a szabadságra. A magyar becsület megköveteli, hogy egyik országában épen olyan szabadság legyen, mint a másokban.

Ugron a történelemből vett példákól bizonyítja, hogy a magyaroknak a multban is hányszor megígérték a hadsereg nézve a nemzeti követelmények teljesítését, ha Ausztria lángban volt. Hivatkozik a napoleoni háborúkra s a 48-as függetlenségi harcra, a mikor visszahelyezték ősi jogaiba a magyar jelvényeket. Kérdi, vajjon emel-e az ország presztizsét, ha meghajol a hadsereg előtt s nem-e jobban emeli az, ha a nemzei követelményeket sürgeti?

Javasolja, hogy az ujoncjavaslatba vegyék be a nemzeti követelményekre vonatkozó három szakaszt s mindjárt nem lesz ellensége az

Lábai előtt újra a virágok özöne nullott és mosolylyal ajkan újra az első padosorban pihent tekintete, majd a lámpához siklott az, e kedves helyre, honnan kizárólag csak szerelmesének virágait kapta. De ime most két csokrot nyújtottak fel s mig hálás tekintete újra a padosora esett, örömmel ragad meg azokat.

E látványra szerelmesének szívében a bajsejtés mint villám cikázott át.

Nefelejts keblére szorítá a csokrokat és annak édes illatát magába lehelve, mosolylyal hallgatá a szünni nem akaró isteni dicsőítést.

Egy pillanatban, mintha alakja megingott volna — a szomszéd páholyt gunyos mosolylyal egy nő hagyja el — és a tombolva zúgó lelkesedést egy isszonyu sikoly fullasztotta meg.

Minden szem a színpadra meredt. Mintha villám sújtott volna le, elnémult a hang az ajkakon, megmerevültek a mozdulatok. Csak egy férfi ugrott fel helyéről és rohant őrlöngve a színpalak mögé . . .

Fájdalmas mosolylyal ajkán, feküdt a padlón Nefelejts. Béla fölkapta, vad szenvedélyvel szorította magához és élelehelő csókossal borította szép szerelmesének hidegült ajkait.

Mintha eszébe jutott volna valami, kiéjt kezéből a halottat; félelmesen egyenesedett föl, szeméi vad táncot látszottak járni üregekben s mint a valóra vált sejtésnek észveztette, kirohant az éjszakába . . .

A halál nem adta vissza áldozatát . . .

IV.

Béla jelentés nélkül nyitott be marchesa Foglio szobájába.

ujoncozásnak. Míg ez meg nem történik, addig az ellenzék nem hagyja abba a harcot. Mert a magyar ellenzék nem olyan, mint a minők a főurak, akik júniusban elfogják a rókát s júliusban ismét eleresztik, hogy vörös frakkban vadásszanak rája.

(Polémia Apponyival.)

Ezután Ugron Apponyival polemizál. Kérdi, miért sodorta volna az ellenzék veszedelembé az országot az obstrukció által? Hol ez a veszedelem? Talán abban, hogy a király neheztel? Tegyük fel a királyról, hogy *politikai szorongással* állunk szemben, kinek ha tiszter is megfizetjük adósságunkat, mindig adóssai maradunk. (Helyeslés és taps balr.) Vagy a hadseregnek okozott az obstrukció veszedelmet? Foutosabb ennél, hogy a magunk belső bajaival foglalkozunk s azokon segísünk. Lásuk már egyszer, kiket kell leküzdönnünk, ha Magyarországot valóban szabad nemzetté akarjuk tenni. (Helyeslés balr.)

Ugron beszéde délután 2 órkor ért véget s ezzel az ülés is befejeződött. Holnap *vászonyi* Vilmos fog beszélni.

TÁVIRATOK.

A francia-angol barátkozás.

London, július 23. Azon az ebéden, melyet tegnap az alsóház étkező termében a francia törvényhozás tagjainak tiszteletére rendeztek, az összes felszólalók kiemelték az *Anglia és Franciaország között fennálló barátság növekedésének eszméjét* és kijelentették, hogy kevés ok van annak a feltevésére, hogy a jövőben komoly szétkülönbözés keletkezhetnék a két ország között. A reggeli lapok vezércikkeikben örömeiket fejezik ki ezen tény felett és azt mondják, hogy egyedül áll az alsóház történetében.

Amerikaiak és németek.

Berlin, július 23. A National Zeitung írja: Az amerikai „pénzrendszer bizottság” tiszteletére rendezett fogadási estén úgy német, mint amerikai részről kifejezést adtak a két nemzet között lévő jó viszony szükségességének, *Hanna*, az amerikai bizottság és *Creel*, a mexikói bizottság vezetője kijelentették, hogy indítványukat sehol sem fogadták jobb indulattal, mint Németországban.

— Kigyó, ne vedd ajkadra a szót! Szeretsz... haha... Megölted szerelmemet — szerelemből... haha... Oh mily boldog is leszel szép signora!...

— Hogyan, boldog? — fuldokolt a nő a vasszorítás alatt. — Megbocsájtasz?

— Meg, oh én nagylelkű is tudok lenni — szolt borzalmas nevetéssel a férfi. Szerelmeiből dultad fel boldogságot — szerelmedért fogsz meghalni!

— Irgalom, ez lehetetlen — nyögte a nő. — Lehetetlen? — és megragadva a nőt, ágyára vonszolá.

E pillanatban a nő keze a csengetyű zsinórjába akadt és a következő percben a csengető éles hangja fölverte a folyosó csöndjét.

— Ah! pokol szülötte, — riadt föl ihegve a férfi és a tör markolatig merült a hófehér kebelbe.

A férfi vad örömmel tekintett az elnémult ajkakra. Foglio karjai lehullottak és a feje a párnák közé esett...

— Oh Nefelejts, egyetlen szerelmem, üdvöm — szolt lesújtottan a boszu munkája után, — ezt meg a te szerelmedért...

S amidőn a cselédek berohantak a szobába, Bóla átlútt szívvél bukott keresztül Foglio holttestén.

V.

Éj volt, átlátszó, tiszta, tavaszi éj. A csillagok az olasz ibolya kéjében tündököltek. A hold is fölkelte zöld tengerágyából és bágyadt fényének sugarait szomorúan teregette az éji csendesség fölött...

Politikai érdekességek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

(Apponyi beszéde után.) A függetlenségi párt magatartására nincs semmiféle befolyással Apponyi tegnapi beszéde. A párt Apponyitól határozott garanciákat várt arra nézve, hogy az utóbbi időben elhangzott nemzeti követelések megvalósuljanak. Mindből semmit sem találnak Apponyi beszédében, melyet nem tekintenek egyébnek, mint Apponyi személyes véleményének.

Sokat tárgyalják Apponyi beszédében az „előbb-utóbb”-at. Tudni szeretnék, hogy mekkora terminust jelent az *előbb* s mekkorát az *utóbb*. A párt beélné, ha a közös hadsereg magyar ezredeinek magyar szolgálati nyelvére vonatkozólag a miniszterelnök két, esetleg három éven belül való érvényesülésére határozott ígéretet tenne.

A folyosón ma kipattantottak egy paktumot, melyet Apponyi Albert kötött a függetlenségi párt egyik legelőkelőbb tagjával. A megállapodás arról szólt, hogy Apponyi Albert beszéde kapcsán betervezi 1888. évi határozati javaslatát, mely után az obstrukció leszerelt volna. Apponyi ezt nem tette, hanem e helyett memorandumának lényegtelen részeit hozta fel a parlamentben. Ebből a függetlenségi párt azt látja, hogy immár nem lehet komolyan tárgyalni. *Folytatni fogják tehát az obstrukciót a legnagyobb kimélettel.*

Tegnap minisztertanács volt, melyen Apponyi Albert és báró Dániel Ernő beszédeivel foglalkoztak. A miniszterelnök e beszédekben felhangzott követeléseket ösmertetni fogja a királlyal s e célból *Héderváry* vasárnap Ischlbe utazik.

(Héderváry nem beszél.) A csalódás után, mely az országot Apponyi beszédével érte, egy új csalódás fog ránk szakadni. Apponyi beszéde előtt ugyanis az a hír volt elterjedve, hogy beszéde után szólásra emelkedik *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök s ratifikálja mindazt, amit Apponyi mint nemzeti követeléseket hangoztatott.

Ez az esemény nem fog bekövetkezni. Héderváry nem gondol arra, hogy már föl szólaljon, amit azért nem tesz, mert Apponyi beszéde nem adott erre okot. Apponyinak nem voltak követelései s így Hédervárynak nincs ratifikálni valója. Ez tiszta dolog.

(Ugron és a rókák.) Apponyi beszéde után a folyosón Ugron Gábor már tegnap jelezte, hogy nagy kedvvel veszi fel a keztyűt Apponyival szemben.

— Szép beszéd volt, — mondotta — és diplomatikus. A rendeltetésének teljesen megfelelt. Holnap majd igyekszem szétszedni. Apponyi kerülte a kérdések fejtegetésénél a „magas” szempontokat. No hat én magas szempontok alapján fogok beszélni és kíváncsi vagyok, hogy azok mellett majd meg fognak-e állani Apponyi argumentumai és következtetései? Különbösen az obstrukció leszerelését nagy gyámságnak tartanám. A róka most benne van a veremben. Csak nem va-

gyunk bolondok kiereszteni onnan azzal az önvigasztalással, hogy no majd ősszel vadászunk rá. Grófi vadászok szokták befogni a rókát, hogy aztán újra kieresztsék.

Ugron Gábor aztán a mai beszédében mégis csak kieresztette a — *magas szempontokat*, de a rókát, hajh, azt nem engedte ki. Szólt pedig ekképpen:

— *A magyar ellenzék nem olyan, mint a róka, melyet a főurak júniusban befognak és júliusban kiengednek, hogy aztán vörös frakkban vadásszanak rá.*

Ugronnak talán ezt a sok róka hasonlatot a saját maga rókasága juttatta az eszébe, mikor ő volt benn a veremben, s ő rá vadásztak, de persze nem vörös frakkban. Mégis jó, ha némely politikusnak saját maga szerzett tapasztalatai vannak, mert válságos pillanatban legalább megajándékozhatja a hazát egy hasonlattal.

A makói új szinkör.

(Megnyitás előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, július 23.

A makói új szinkör külsőleg teljesen készen áll. Kőműves- és ácsmunka nincs már hátra, csak a belső berendezés hiányzik a teljes szinkörből.

A munka lázas gyorsasággal haladt hónapok óta s amilyen viharos multja van ennek a szinkörnek, senki se hitte volna, hogy ez évben még megnyitható lesz. Először a félig kész favázis szerkezetet elvitte a szél, azután meg fel kellett szedni meg az alapozást is, mert *Czigler* Győző műegyetemi tanár szakvéleménye szerint, egészen más, széles és erős alapokra kellett felépíteni az épületet kőfallal, úgy, hogy ez a szinkör nemcsak nyári színház, de bármikor téli színház is lehet. Még kéményeket is huztak rá, hogy a fűtesnek akadályja ne legyen.

Az új szinkör minket, aradiakat, annyiban is közelebből érdekel, mivel az aradi színházulat fogja megnyitni a működik benne két nyáron át, vagyis addig az ideig, míg Arad szerződése *Zilahy* Gyula színházgatóval fennáll.

Az új szinkör külsőképen a legszebb szinkör valamennyi között a vidéken, berendezését illetőleg pedig egészen modern lesz. Páholy 28 van benne: 14 földszinti és 14 emeleti; zártszek a földszinten 142, első emeleti erkélyűtés 48, karzati ülés két sorban 120. Allóhely van a földszinten 80, az első emeleten 60, s karzaton 450 személyre, úgy, hogy a makói szinkör ezernél több személyt képes kényelmesen befogadni, ami aztán apró pénzben kifejezve — a makó — rendes helyárák mellett 810 korona bevételt jelent.

Az építési munkákkal — mint fentebb említettük — teljesen készen vannak már, készen állnak a páholyok, erkély és a karzat is, csak a földszint berendezése van hátra. Hosszabb időt azonban ez sem vehet igénybe, mert a székek s más szükséges butorok még május elején készen voltak, a színpadból pedig csak a három súlyosztó beállítása hiányzik.

Kardos Sámuel mérnök, a színház építési művezetője, augusztus hó 5—6-ára tűzte ki az átadást, a színházi választmány pedig a *Zilahy* Gyula színházgatóval történt előzetes megállapodás folytán *augusztus hó 18-ikára* tűzte ki a szinkör ünnepélyes megnyitását.

Réthy Lipót. †

(1817—1903.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Néhány hét előtt szép ünnepét ülték a munkának Aradon: Réthy Lipót, a magyarországi nyomdászok nesztora ünnepelte meg munkásságának hetvenéves jubileumát. Az elismerés és nagyrabecsülés babérkoszorújával járultak ekkor eléje nagyszámu tisztelői s most lehetnek ezt a koszorút — Réthy Lipót koporsójára.

Amitől néhány nap óta aggódva tróttak családjának tagjai és ismerősei, bekövetkezett. A nyolcvanhat esztendő ember, ki a munka erejére támaszkodva, ellentállott a betegségnek, végre is lehajtotta fejét a mindeneken uralkodó végzet törvénye előtt, mely elviszi az élők közül azt is, aki igazán megérdemelte az életet. Ritkán ér ember olyan magas kort, mint Réthy Lipót, s ha ebben a magasabb rendelkezés jutalmát látjuk, úgy Réthy rászolgált erre a jutalomra. A munka példaképe volt, még pedig azé a becületese munkáé, mely épít, a nélkül, hogy rombolna.

Az eszméknek szárnyat adó foglalkozást, a nyomdászatot választotta hivatásául, s a magyar nyomda ipar történetében szép helyet biztosított a maga számára. Speciálisan aradi szempontból véve pedig korszakalkotó az ő működése. — Hetven éves nyomdász múltja csupa munka, csupa eredmény, s ritka megnyugovással lehetett telve a leke, mikor a nagy pillanat előtt visszatekintett elmúlt életére.

A halál, bár gyorsan, de nem váratlanul érte. Jubileuma alkalmával még aránylag testben, lélekben erős volt, néhány nap előtt azonban megbetegedett, s állapota az elmúlt éj folyamán oly súlyosra fordult, hogy minden percen várták a katasztrófát. Ma reggel nyolc órakor azután örökre lehunyta a szemét.

Eletének, mely sok érdekes eseménnyel kapcsolatos, főbb adatai a következők:

Réthy Lipót Szarvason született 1817-ben. Atyja a nagy kiterjedésű és régi Schletterbeck német családból való s Würtembergből költözött Magyarországra. A Schletterbeck család eredetileg elzászi, de onnan azóta szétágazott egyik ág ma is ott él az ősök földjén, másik ág Párisban, a harmadik pedig Berlinben. A kiváló család csupa iparkodó gyermekei mindenütt szép pozíciót vívtak ki, egyik-másik pedig kiváló alakja lett a társadalomnak.

Réthy Lipót Schletterbeck Kristóf fia, a ki Szarvason, mint a posta megalapítója, szép vagyona tett szert. Lipót fia a mezőberényi gimnáziumban kezdte meg tanulmányait, azonban szüleinek kora elhunytja miatt kénytelen volt azokat abbahagyni s így került 1833-ban Budapestre Beimel Józsefhez, hogy a nyomdász ipart megtanulja. Itt ügyességével, gyors felfogásával hamar kitűnt. Helenczy „Jelenkor“-át s a szerb lapokat szedte. Tudvalevőleg a harmincas években a szerb irodalom székhelye Buda és Pest volt Magyarországon, sőt a Szerbia számára szánt könyveket is itt nyomták.

Tanuló éveinek végétől nemsokára külföldre utazott és Strassburg és Koppenhágáig minden jelentékenyebb pontot bejárta. Magában Weimárban két évet töltött együgyűen üzletcégnél, mely annyira becsülte a magyar fiút, hogy nem akarta elbocsátani s már arról is volt szó, hogy családi összeköttetéssel végleg ott marasztalja. De Réthyben egy sorvasztó kor sejtelmé felébresztte a honvágyat; Weimárt elhagyta tehát és Magyarországra tért vissza, üdülést keresendő bátyja házában, kit akkor Békés-Csaba város orvosává választottak meg, nagy lelkesültséggel.

Aztán ismét Pestre került Landerer és Heckenast könyvnyomdájába, Kossuth Pesti Hírlapjához. Ez időtájt alkalmazták az első gyors-sajtót Magyarországon, azon Kossuth lapját nyomta.

1846-ban kapta meg egy Szarvason állítandó könyvnyomdára a felség engedélyét. Az

új nyomda nagyfotossága volt Békésmegyére nézve. Az 1848—49-iki idők határozták meg jelentőségét, Szarvas lón tényleges központja Békés, Csanád, Csongrád, Heves stb. megyéknek nyomdája által. Innen Réthy Lipót sajtója alól kerültek ki a megyék számára szükségelt nyomtatványok, a függetlenségi nyilatkozat magyar, német és tót nyelven, röpiratok, szépirodalmi termékek, melyek Simon István, Greguss Agost, Fidicius s mások (Vastag) tollából eredtek.

A szabadságharc alatt mint nemzetőr a békési nemzetőrökkel Aradmegyében több hónapot töltött, de csakhamar ismét békés foglalkozáshoz tért. A szabadságharc után Réthy Lipót a haditörvényszék elé állított Nagyváradon s félévi fogságra ítéltetett, mit a nagyváradi fogházban töltött, egy volt honvéd hadbíró, egy kath. lelkész, s más 8—10 társával, mindannyian egy eszméért szenvedve.

Réthy Lipót 1850-ben indított meg egy népnaptárt Szarvason, mely ma is fennáll s az egész országban el van terjedve, az *Alföldi Képes Kalendárium*-ot.

Szarvasról Békés-Gyulára, innen pedig 1858-ban Aradra tette át nyomdai üzletét, ahol az *Réthy Lipót és Fia* cég alatt ma is virágozik. 1860-ban, midőn az *Alföld* megindult, Betteheim testvérek, mint akkori kiadók, annak nyomtatását reá bízták.

Az *Alföldnek* kiadója is lett s később rövid idei megszakításokkal, a lapnak öt esztendővel ezelőtt történt megszüntéig nála nyomtatták ez a napilapot. Ezenkívül közel kétszáz irodalmi munka került ki az ő nyomdájának gépei alól. Fábian Gábor műfordításai, Bereczky Máté nagy gyűmölcsészeti munkái, Rácz Károly történelmi művei, Kálmány Lajos híressé lett népköltészeti gyűjteménye, Aradvármegye monográfiája is itt készültek. E mellett Réthy könyvműveit is alapított.

Réthy 1850-ben házasodott Szarvason, nőül vevén Hoske Jozefint, kit 1876-ban vesztett el. Két fia és egy leánya született. Két fia közül az egyik, Viktor társa, s az üzlet tulajdonképeni vezetője; másik fia: dr. Réthy László, a Nemzeti múzeum őre, a nagytekintélyű tudós és író, Etelka, neje Simon Jenő aradi ügyvédnek.

Réthy Lipót haláláról a következő gyászjelentéseket vettük:

Alólirottak a gyermeki szív legmélyebb fájdalommal tudatják úgy a maguk, mint számos rokonaik nevében is, hogy a leggondosabb édes atya, a legjobb nagypapa, após és rokon Réthy Lipót, f. évi július hó 23-án, reggeli 8 órakor, munkás, áldásdus életének 86-ik évében egy jobb létre szenderült. A boldogult hetvenéves tevékenységének minden percet a becületese munkásságnak szentelte és hiven szolgált a közügyet sok időn át mint Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, mint az aradi ág. hitv. ev. egyház presbytere, mint az aradi kereskedelmi és iparkamara alelnöke stb. Emléke áldott lesz mindenkor! A drága halott kihült tetemeit pénteken f. hó 24-én délután 4 órakor kísérik ki a Batthyányi-utca 19. sz. a. gyászházból az ág. hitv. ev. egyház szertartása mellett a felső temetőben levő családi sírkertbe. Béke és áldás emlékére! Arad, 1903. július 23. Dr. Réthy László, Réthy Viktor, Réthy Etelka férjezett Simon Jenőné, gyermekei Simon Jenő, neje Simon Margit, Réthy Margit, Réthy Jenő, Réthy Sárika, unokái.

A Magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők segélyező egylete aradi kerülete szomorodott szívvel jelenti örökös diszelnökének Réthy Lipót urnak, 1903. évi július hó 23-án, reggeli 8 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 24-én, délután 4 órakor fognak a Batthyányi-utca 19. sz. a. gyászházból örök nyugalomra helyezettetni. Részvétünket kifejezendő, egyesületünk testületileg vesz részt. A választmány. Béke poraira! Arad, 1903. július hó 23-án.

Külön gyászjelentést bocsátott ki a Réthy L. és Fia cég személyzete is.

Az aradi könyvnyomdatulajdonosok ma este értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy testületileg meg fognak jelenni a temetésen s az elhunyt ravatalára koszorút helyeznek.

Az orvosnövendék

asszonyt szöktet.

(Egy utazó tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Budapesten a Baross-utca lakossága most sokat mulat egy szöktetés részletein. Metz Károly kereskedelmi utazót ugyanis utolérte az utazók végzete, amennyiben a már nem fiatal férjét pár hét előtt cserben hagyta fiatal, bájos felesége s hogy az uton lévő férj meg ne tudja idő előtt szökését s így a szerelmesek tervét meg ne gátolja, ügyes módon vezette félre a férjét.

De kezdjük elülről. Metz Károly igen előkelő bécsi cég utazója s szép magánvagyonos van. Bécsben pár év előtt egy szegény családdal ismerkedett meg s annak tagjait gyakran kíségette zavarukból nagyobb pénzeszeggel. A dolog vége az lett, hogy az idős emberhez hálából feleségül adták a család szemefényét, Stefániát.

A dolog nem ment nehezen, mert a gyakran Bécsben időző Metz sok időt töltött náluk mint afféle igazi utazó, állandóan tele volt újabbnál-újabb viccekkel és tréfás ötletekkel jól elmulattatta a fiatal leányt.

Az esküvő után a fiatal asszonyt Budapestre hozta férje s a Baross-utcában rendeztek be pompás fészket. Eleinte eleget foglalkozott vele, de később üzleti utazásai annyira lekötötték, hogy a fiatal menyecske hónapokig egyedül maradt s unatkozott. A férj szórakoztatás céljából egyre küldte neki a legszebb tájakról a sok képeslapot, de a menyecskét ez nem elégitette ki.

Panaszkodott is az urának gyakran, aki ilyenkor egy-egy jól viccel ütötte el a dolgot s javulást ígért. Igéretét természetesen nem igen tudta beváltani. Hja a sok utazás, s a fáradalmak erősen gátolták.

A dolog vége az lett, hogy a fiatal szép menyecske az utóbbi időkben gyakran össze jött egy fiatal csinos orvosnövendékekkel s végül elszökött vele Amerikába.

Jónak látta magát ellátni az ultra pénzzel is és férje szekrényéből 20,000 koronát vitt el utiköltségül. Hogy a férj ne tudja meg idő előtt szökését, minden héten elküldetett egy megbízója által férjének egy-egy általa előre megírt képes lapot.

Pár nap előtt érkezett meg üzleti utjáról a férj s mikor észrevette, hogy üres a fészke, sürgönyözött apósának. Onnan egy levelet kapott feleletül, melyben a felesége tudatja, hogy ő megbocsát a sok utazó viccekért s az önzésért, hogy magához bilincselte őt, a jóval fiatalabbat, de kéri, hogy a férje is bocsássa meg, ha ő igazán boldog akar lenni. Azóta a férj egyre kapja a leveleket Amerikából a feleségétől. Ennyi áll rajta: Ime revanchul... sok képes lapjaidért...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A városi árvaház igazgató-választmánya ma délután özv. Hudetz Ferencné elnöklété alatt ülést tartott. A folyó ügyek letárgyalása után megállapították a jelen év negyedik negyedévi költségelirányzatot s elhatározták, hogy előterjesztést tesznek a tanácshoz a jövő évben szükséges élelmi cikkek szállítására vonatkozó áriejtésnek kellő időben való eszközése végett. A lemondás folytán üresedésbe jött tanítói állásra Bálint Béla sándorfalvi tanító választott meg. Az ülésen jelen voltak: Barkó Ferencné, Virágh Lajosné, Avarffy Ferenc Institoris Kálmán polgármester, Posgay Lajos dr. és Balázs Ferenc árvaház-igazgató.

A pápa halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 23.

Harmadik napja fekszik halottaiban Szent Péter utóda, XIII. Leó. Kisznevett testét már bebalzsamozták az orvosok és jószágos szivét diszes ereklyetartóba helyezték.

Rengeteg sok idegen időzik most Rómában, ahol ezidő szerint a világ legérdekesebb eseményei fognak történni. A konklavéra immár csaknem minden előkészületeket megtettek és most már mindjobban izgatja az emberiség millióit az a kérdés, hogy kit fognak megkoronázni a tiarával?

A mai nap eseményeit a következő táviratok mondják el:

A pápa a ravatalon.

Tegnap este 8 órakor szállították át XIII. Leó holttestét a Szent Péter-templomba. Az összes termeket, folyókat és lépcsőket, melyeken a menet végigvonult, gyertyák világították meg. A fejedelmi és királyi terembe néhány száz embert bocsátottak be. Ezen termekben a pápai csendőrök és testőrök tisztelegtek. A palota tes őrség azon az uton, melyen a menet végigvonult, sorfaiat áll.

Már messziről ének hirdette a menet közeledését, mely 8 óra 20 perckor érkezett a fejedelmi terembe. A menetet a svájci őrség nyitotta meg és kísérte két oldalról. Majd a testőrség következett vörös egy ruhában, égő gyertyákkal. Ezután a székhordók következtek a pápa holttestét vivő diszravattal, körülvéve a nemes testőrségtől és a pápai csapatok tisztjeitől. Oldalt papok mentek égő gyertyákkal. Majd közvetlenül a Pecci-család tagjai mentek, kiket a pápai háznagy, a kamarásmester, a titkos kamarások, a szentszék járulnoki, a pápaválasztó gyűlés főnöke és a diplomáciai kar diszruhában követett. Egy kis pápai csendőr és svájci testőr csapat zárta be a menetet. Végül a pápa szolgaszemélyzete és a pápai paloták személyzete következett.

A gyászmenetben résztvevő valamennyi személy, különösen pedig azok a bíborosok és udvari méltóságok, kik az elhunynak különös bizalmát bírták, nagyon meg voltak hatva. Sokan zokogtak. Miután a lassan haladó menet átvonult a fejedelmi és a királyi termen, levonult a lépcsőzeten, mely a vatikáni főegyház szentség-kápolnájába vezet. A Szent Péter-téren a szertartás közben nagy néptömeg gyűlt össze.

Ugyancsak tegnap este helyezték el a XIII. Leó pápa szivét magában foglaló hamuvedret Szent Vince templomában. Az edényt a főoltártól jobbra állították fel.

Háromnegyed kilenc órakor érkezett a menet a főegyház előcsarnokába és a középső kapun vonult be az egyházba. A kapunál mondta msgré Perledi az első engesztelő imádságot. A pápa holttestét a Vatikán és a székesegyház összes papsága fogadta. A székesegyház villanyosan volt kivilágítva. A menet az oltárig vonult, mely előtt a holttestet ravatalra emelték. A Gyula pápáról elnevezett énekar imádságai között a Pecci család tagjai az oltár egyik oldalára, a bíborosok a másik oldalára állottak. Mögöttük a főpapság és a magas pápai méltóságok foglaltak helyet. Ezután msgré Ceppetelli újabb imát mondott, mire a bíborosok visszavonultak. A főpapság ismét az oltáriszentség kápolnájába vonult, ahova a holttestet is átszállították. A pápa holttestét vivő menetet a nemes és svájci testőrség vette

körül s a pápai méltóságok viselői követték és diszágyra helyezték. A főegyház harangjai a szertartás végéig zúgtak.

A holttest kitétele.

Róma, július 23. Már kora reggel óta óriási néptömeg hullámszik a Szent Péter-tér felé és várja a székesegyház vasrácsainak felnyitását. A rendőri hatóság különös intézkedéseket tett a rend fenntartására és a székesegyházba való bemenetelre nézve, hogy megakadályozza a népnek életveszélyes tolongását a rácsozat felé. A téren és a székesegyház lépcsőzete körül lévő katonai sorfal kellő módon elosztja a tömeget és megfelelő távolságra tartja a templomkapuktól. Az idő pompás, nagy a hőség.

Reggeli fél 6 órakor megkondultak a harangok. 6 órakor nyitották meg a székesegyház kapuit. Kellő intézkedések történtén, a közönség bebocsátása jól ment. A székesegyház belsejében számos polgári rendőr és csendőr ügyel a rend fenntartására. A látogatókat a jobb oldali hajóba bocsátják, kik aztán elvonulnak az oltáriszentség kápolnájának rácsozata előtt mely mögött a pápa holtteste van kitérítve és innen megállás nélkül jutnak a jobb oldali hajóba a Gergely-kápolnához, honnan áthaladván a főhajón a jobb oldalkapun hagyják el a templomot. A közönség számát, mely reggel 6-tól 8 óráig át vonult az egyházon 15 000-re becsülik.

Róma, július 23. A Szent-Péter-dómban tegnap este tartott gyászünnepe *Oreglia bíboros oly rosszul lett, hogy kénytelen volt hazahajtatni.*

Oreglia pápa lesz.

Rómából jelentik a berlini „Tagenblatt”-nak. A Vatikánban tegnap óta *Oreglia* érdekében nagy változások történtek, a hangulat erősen kezd megnyilatkozni mellette. *Oregliának* ridegsége sok ellenséget szerzett, de a pápa halála óta olyan tapintatosan és rokonszenyesen viselkedett, hogy legnagyobb ellenségeit is kiengesztelte a bíbornok-camerlengo. A *Rampollával* való kibékülés következtében *Oreglia* a legkomolyabb jelölt. Bámulatosságon sikerült megnyernie az olasz kormányt és a jezsuitákat is. Az olasz kormány *Oregliában* a régi, piemonti nemesi család sarját, a jezsuiták pedig azért kedvelik, mert két fivére a jezsuiták rendjében van.

Oreglia ma biztosra veheti, hogy ő lesz XIII. Leó utódja.

A Tribuna beszélgetést közöl *Svampa* bíbornokkal, akit szintén a pápajelöltek között emlegetnek. *Svampa* úgy vélekedik, hogy a konklavé legföljebb egy hétig fog tartani. Az új pápa a római kérdésre való tekintettel egész más utakon fog haladni, mint XIII. Leó. Biztosra veszi, hogy XIII. Leó halála már az első lépés volt a pápaságnak új, modern szellemben való átalakulására.

Merry del Val nak konzisztórium titkárrá való választása az első kudarc, a melyik *Rampollát* az *interregnum* alatt érte. *Rampolla* és *del Val* személyes ellenségek és a szent konzisztórium mégis *del Vaira* ruházta a méltóságot, amely bizonyára rossz omen *Rampolla* részére. Mikor *Rampolla* a pápától bocsánatot kért esetleges hibáiért, a pápa így felelt:

— *Ne beszéljen bocsánatról; mi mind a ketten Isten dicsőségére és az egyház javára működünk.*

Gyászmisék a pápáért.

Bécs, július 23. A Szent István templomban ma délelőtt ünnepi rekviem volt XIII. Leó

pápáért. A rekviemen nagyszámu előkelő közönség volt jelen, köztük: *Mária Terézia*, *Mária Annunciata* főhercegnők, *Lipót Szalvátor* főherceg, továbbá az osztrák kormány tagjai, a diplomáciai kar és számosan az előkelő világ köréből.

Ischl, július 23. Ma délelőtt 10 órakor a helybelli plébánia templomban gyászmisét mondott *Mayer* püspök. A gyászünnepe jelen voltak: *O felsége* a király, *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Szalvátor* főherceg, továbbá *Lipót* és *Konrád* bajor hercegek. A templomban megjelent előkelőségek közt volt *Fejérváry Géza* báró volt honvédelminiszter is.

A konklavé.

Az augusztus elsején vagy másodikán összeülő konklavéra már folynak az előkészületek. Többek között már megbízták *Fanfani*-t, az ismert egyházi felszerelésekészítő céget, hogy új pápai díszöltönyt készítsen, még pedig háromféle nagyságban: egyet magas, egyet közép, egyet pedig alacsony termethez. A díszöltönyt azért rendelték meg háromféle nagyságban, hogy az újonnan megválasztott pápa, akármilyen természetű legyen is, a választás eredményének kihirdetése után azonnal magára ölthesse.

Az utóbbi évszázadok konklavéinak időtartamáról érdekes képet ad a következő áttekintés:

Év	Pápa	Élt bíborosok sz.	A konklavén részt vett bíborosok sz.	A konklavé tartama napokban
1447.	V. Miklós	23	18	14
1455.	III. Calixtus	?	20	12
1458.	II. Pius	?	?	14
1465.	II. Pál	26	20	14
1492.	VI. Sándor	27	23	8
1503.	III. Pius	47	38	33
1503.	II. Gyula	45	38	18
1513.	X. Leó	2	25	47
1523.	VI. Adorján	?	39	18
1623.	XV. Gergely	?	52	1
1644.	VIII. Orbán	?	59	17
1769.	XIV. Kelemen	57	46	106
1775.	VI. Pius	?	43	131
1800.	VII. Pius	45	34	104
1823.	XII. Leó	?	48	35
1829.	VIII. Pius	?	50	36
1831.	XVI. Gergely	?	?	62
1846.	IX. Pius	62	50	3
1879.	XIII. Leó	54	61	2

A gyász egyházmegyénkben.

A pápa halála nagy gyászt hozott a csanádi egynázmegyére is. *Desseoffy* Sándor megyés püspök, a bajorországi kies Reichenhall fürdőből még a tegnapi nap folyamán táviratilag intézkedett a gyászszertartások fölött, melyek követendőek lesznek az egyházmegyében.

A körlevél ma megérkezett *Aradra* a minorita-atyákhoz is. A püspök rendelkezésel a következők:

Az összes harangok a nagy halott temetése napjáig bezárólag minden nap a reggeli, déli s esti harangszó után félórán át meghúzzassanak.

A legközelebbi alkalmas napon az összes plébániatemplomokban XIII. Leó pápa lelki üdvösségeért ünnepélyes gyászmise tartandó diszes ravatal fölállításával, amelyre a helyi hatóságok és testületek meghívandók s lehetőségesen az iskolai ifjúság is elvezetendő.

A mindennapi szentmise végeztével a miséző a hivekkel együtt három Miatyánkot és Udvözlégyet imádkozzék XIII. Leó pápáért a temetés napjáig.

A gyászmisét követő vasárnap a kitétt Oltáriszentség előtt Missa votiva solemniter mondanó pro eligendo S. Pontifice és a szentmise végén az Oltáriszentség előtt ugyanezen szándékra öt Miatyánk és Udvözlégy mondanó. A temetést követő többi napokon a szentmisében felveendő a collecta pro eligendo S. Pontifice

és szentmise végén kitétvén az áldoztató helyre, a szándékra öt Mintyánk és Udvözlőgy mondandó az új pápa megválasztásáig.

Használják fel a lelkipásztorok ezen alkalmat, s értesítsék meg egyrészt híveikkel a nagy gyászt, másrészt oktassák ki őket szentbeszédben a pápaság isteni intézményéről, mint hitünk erősségéről és buzdítsák őket a szent-székhez való ragaszkodásra.

Az öngyilkos zenedei igazgató.

(A szegedi szenzáció újabb részletei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Szegeden — mint tudósítónk jelenti — általános megdöbbenést kelt Szögedi Endre városi zenedei igazgató tragikus halála, melyről mai lapunkban már röviden megemlékeztünk. Az öngyilkos igazgató keze alól számos tehetséges zenész és műkedvelő került ki. Az öngyilkossá lett muzsikusként szerzeményei jó hangzásu nevet biztosítottak. Műdalait kedvelik és különösen egyházi énekei ismeretesek. A zeneirodalom és zenepedagógia művelése körül jelentős érdemei vannak. A szegedi zeneélet fellendülése szoros kapcsolatban van az elhunyt tevékeny munkásságával.

Husz óráig feküdt már Szögedi halotti ágyán, mikor az öngyilkosságot fölfedezték. Végzetes tettének okát megállapítani igen nehéz. A zeneiskolai növendékek leckeépítései miatt a hatóság nemrég fegyelmi eljárás alá vonta Szögedit, akire nézve a vizsgálat némi erkölcsi veszteséggel járt. De állásában, melyet évek hosszú sora óta tölt be, megmaradt és büntetéssel sem sújtották. Öngyilkossága annál nagyobb feltűnést keltett. Szögedi Endre kedden, július 21-én délután követelte el az öngyilkosságot. Lakása a belvárosi parochia mellett levő zeneiskolában van. Felesége az alsótanyára ment; csak a szolga maradt otthon. Tegnap reggel 4 és 5 óra között feltűnt a szolgának, hogy az igazgató lakásának valamennyi ajtaja be van zárva és onnét erős légszusz-szag áramlik ki. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek, mely lakatossal nyitotta ki az ajtókat. Az irodaszobában levő ágyon levették, holtan találták Szögedit. A lakásban levő valamennyi légszusz-áram csapja nyitva volt. A kerületi orvos konstataulta, hogy légszusz-mérgezés történt, a rendőrség pedig megállapította, hogy bűncselekmény nem forog fenn. Szögedi a hálószobában vetkőzött le, majd az irodába ment. Két szomszédos szobában kinyitotta a légszusz-égőket, ugyancsak az irodában is. Az ajtókat is kinyitotta, aztán lefeküdt az ágyba. Egy óra múlva következett be a halála. Július 17-én Szögedi Endre lakásán járt Rédei István, a szegedi szintársulat tagja. Nagyon vidáman voltak, énekeltek és zongoráztak. Rédei egy hangjegyzetért kért az igazgatótól, aki azt mondta:

— Nemsokára megkapod a hagyatékom-ból. Érzem, hogy nem élek sokáig.

Szögedi Endre már egy hét előtt emlegette, hogy főb. lövi magát. Elke-eredésének okát barátai abban találták, hogy Szögedi a polgári fiúiskola énektanári állását, mely után meglehetősen jövedelme volt, elvesztette. A zsidó hitközség ugyanis meghívta Szögedit évi 800 korona tiszteletdíjjal a templomi orgona szombati és ünnepnapjainak kezelésére. Az orgonajáték ideje összeesett a polgári iskola énekóráival. Szögedi kérte, hogy mentse föl a szombati énektanítás alól, de kérelmének nem adott helyet az igazgatóság.

Más forrás szerint Szögedi halála kétségbeesése vagyoni viszonyaiban keresendő. A zeneiskola igazgatója bohéméletű férfi volt; szerette a kedélyes társaságot, ahol jó hangulat-

ban sokszor eldöszött. Ez az életmód természetesen költséges volt s ezért Szögedi vagyoni viszonyai tisztas polgári jövedelme dacára sem voltak rendezettek. Most is több kötelezettsége van lejáróban.

Az öngyilkosság hírének szárnyra kelése után némelyek azt rebesgették, hogy a zeneiskola pénzkezelése körül rendetlenségek vannak. Tóth Pál dr. helyettes polgármester ma délelőtt kiküldte Balogh Károly városi alszámvévőt, a zeneiskolai pénzkezelés ellenőrzésével tanácsilag megbízott tisztviselőt, hogy vizsgálja meg a hivatalos könyveket. Balogh Károly a vizsgálat mezejítése után azt jelentette, hogy a zeneiskola pénzkezelése teljes rendben van. Szögedi a tandíj pénzeket idejében beszolgáltatotta a városi pénztárnak. A mende-monda tehát vastag tévedésnek bizonyult.

Kibontakozás — a jövő héten.

(Az obstrukció lezárásáról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 23.

Az ellenzék leszereléséről külföldre hírek kaptak szárnyra. Egy híradásunk azt mondja, hogy alaptalan az a híresztelés, mintha az ellenzék le akarna szerelni. Ezzel szemben pedig azt a hírt halljuk, hogy az ellenzék mégis leszerel, még pedig a jövő héten. Összefüggésben volna ez Apponyi tegnapi beszédével, melynek következményeivel már előre tisztában volt a miniszterelnök, Apponyi és az ellenzék.

A helyzetnek ez a kibontakozása pedig ily módon történne. A jövő hét valamelyik napján, a mikorra létrejön egy pártközi megállapodás, feláll Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök s kijelenti, hogy megadja a hadseregnek:

1. A magyar cimert. 2. A magyar lobogót és egyéb jelvényeket. 3. A magyar tiszteket a magyar ezredekhez helyezik át.

Ez a három csak a számbeli növelésére fog szolgálni annak az engedménynek, mely a magyar vezényleti nyelvre is vonatkozik. Ez lesz a punctum salians, a mely miatt az ellenzék is leteszi a kezéből a fegyvert.

A magyar vezényleti nyelv behozatalát nem fogja rögtön megadni a miniszterelnök, hanem az egész szabadelpárt a maga autoritásával és szavahihetőségével állást foglal a magyar vezényleti nyelvnek elvben, de későbbi időben való behozatala mellett.

Ily formán az egész magyar népképviselőt, a parlament teljes egészében szükségesnek jelenti ki a magyar vezényleti nyelvet. Ez lesz az Apponyi által hangoztatott a megfontolva kialakult nemzeti akarat megnyilvánulása, melyet az ellenzék is fel fog használni aranyhidnak.

Ezen hírt megerősíti a Magyar Szó ma este megjelent száma, mely, mint nekünk Budapestről táviratozzák, felhívja az országot, hogy legyen résen, mert ismét el akarják paktálni az obstrukciót.

Azt mondja az említett ujság, hogy a miniszterelnök és néhány kormánypárti korifeus tárgyalásokat folytat az ellenzékkel, melynek eredménye lenne, hogy Bolgár Ferenc a képviselőház egyik legközelebbi ülésén határozati javaslatot nyújtana be. Ebben a határozati javaslatban utasítaná a Ház a kormányt, hogy az őszszel benyújtandó véderő törvény-

javaslatban új intézkedésként vegye fel azon pontokat, melyek az Apponyi ismert memorandumában bennfoglaltattak.

A miniszterelnök erre kijelenti, hogy a tiz pont közül kilencet bele fog vonni s erre szent lesz a béke. Ha ugyan még addig más nem történik.

Aradmegye közgyűlése.

(Volt miniszterek búcsúja. — Khuen-Héderváry üdvözlése. — Román szónokok. — A püspök levele. — Ex lex és szabadság. — A tisztviselők fizetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Aradmegye törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Urbán Iván főispán elnökölt.

A közgyűlés napirendjére került Széll Kálmán volt miniszterelnök és Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter búcsúzó levele. Mindkettőt tudomásul vették.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és Kolosváry Dezső honvédelmi miniszter jelentették, miniszteri kinevezésüket. Az állandó választmány javasolta, hogy üdvözlje a közgyűlés az új minisztereket és biztosítsa őket támogatásáról mindama munkákban, melyek a törvény keretén belül a közjót szolgálják.

Velics Mihály és Russu Sirianu János román nyelven beszéltek a javaslat ellen. Derűtséget keltett, midőn Russu magyarul megjegyezte:

— A kormány hosszú életéről még Vásárhelyi László sem tudna biztosítani bennünket.

Pop C. István Russu beszéde alatt névszerinti szavazás iránti kérvényt adott be.

Urbán Iván főispán a szavazás előtt kijelenti, hogy a legszerencsétlenebb minden ügyből politikát csinálni. Ez nem feladata a törvényhatóságnak. A miniszterek udvariassága különben nem politika, hanem udvariasság, melyet a törvényhatóságok mindig megtettek.

Papp I. János gör. kel. román püspök tudatta, hogy a püspöki széket elfoglalta. A közgyűlés tudomásul vette azzal, hogy ha a vallás, erkölcs és kultúra hazafias emelésén működik, a törvényhatóság mindenkor támogatásáról biztosítja.

Dálnoki Nagy Lajos alispán hat heti szabadság iránti kérvénye következett.

— Exlexben nem adjuk meg — szölt közbe Pop C. István.

A közgyűlés a szabadságidőt megadta.

Popa György szolgabíró állásáról való lemondását tudomásul vették.

A vármegyei tisztviselők országos kongresszusa árt a tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában. A közgyűlés elhatározta, hogy hozzájárul az önkormányzat határain belül. Alapja a megyének nem lévén, megkereste a belügyminisztert, hogy a tisztviselők dotációját 1904-re emelje fel. E határozat támogatására megkeresi a közgyűlés a főispán és a megyebeli képviselők támogatását.

Hét vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági utnak vámos uttá való átalakítását már régebben elhatározta a megye s e célra 400 ezer korona kölcsön felvételét határozta el. — Legelőnyösebb ajánlatot a kölcsönre a magyar jelzálog- és hitelbank tette, mely 4.84 százalék mellett adná a kölcsönt 54 évre. Biztosítékul a vámos utak jövedelmének és az utadó alapnak lekötését kéri. A megye jóváhagyás céljából felterjesztést tesz ez ügyben a belügyminiszterhez.

Vizbefult gyermekek.

(Halál fürdés közben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 23.

Nincs eset arra, hogy fürdő-szezon elmúlva anélkül, hogy meg ne követelné a maga ember-áldozatait. A város területén *Sarlot* Domokos főkapitány körültekintő intézkedései folytán a szabadban való fürdés többé-kevésbé korlátozva van s ennek köszönhető, hogy itt Aradon a fürdés közben való vízbeülések száma évről-évre apad.

Nem így van azonban az Araddal szomszédos marosmenti községekben, amelyeknek nincs módjuk ingyen fürdőket felállítani. Az idei fürdő-szezon ma szedte első áldozatait: két mikalakai paraszt gyerek fult a Marosba fürdés közben.

Konstantinovic Boldizsár és *Keveresán* Juon mikalakai földmivelőknek tíz éves két fia fürödni mentek ma ebédután a Marosba. A katonai uszodával szemközt a Maros jobb partján mentek a vízbe másik két társukkal. Mintegy negyed óráig fürödhetek, mikor a *Keveresán* és *Konstantinovic*-gyerekek avval kezdtek biztatni egymást, hogy melyikük mer a folyó közepe felé beuszni. Egyik sem akart a másiknál gyávább lenni s a két tíz éves gyerek uszni kezdett.

Alig mentek el a parttól tizenöt-husz lépésnyire, *örvény kapta meg őket*, a fiúk elmerültek s többé nem voltak láthatók. Társaik állítása szerint mindakettő egyszerre tűnt el a hullámok között.

A vízbeülés hírért a szerencsétlenül járt két kis fiu társal vitték el a faluba. A szülők nem voltak otthon, mezsei munkát végeztek, ezek csak este értesültek fiaik szomorú végétéről.

A mikalakai előljáróság körözvényt küldött a marosmenti hatóságokhoz, melyben arra kéri ezeket, hogy ha határukban fognák ki a két kis holttestet a Marosból, értesítsék Mikalaka előljáróságát.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Ördög pilulái*, operetta.
Szombat: *Ördög pilulái*, operetta.

Az ördög pilulái.

— A szereplőkről. —

A színházra ugyilátszik jobb idők járnak. A közönség az *Ördög pilulái* harmadik előadására is megtöltötte a nézőteret, ezzel azt jelezve, hogy a látványos darab iránt fokozott érdeklődéssel viselkedik.

A szereplők játéka is sokban hozzájárul az előadás sikeréhez. Első sorban kell említenünk *Rózsa* Lilit, ki gracilózus táncával és a mi *Faragónk* egy kedves kupléjának előadásával zajos tapsokat aratott. A komikum képviselője *Sarkadi*; ez a kiünö színésztehetség napról napra jobban hódítja meg a közönséget. A sikerének nyitja a közvetlenség és a természetesség, mely tulajdonságok a színésznél mindig biztosítják a közönség elismerését. Az erőteljesebb komikumot *Győre* képviseli. Neki csak azt kell felírni, hogy az erőteljes komikumot nem mindig hozza összhangzásba az esztétikával. Nagy önmeztagságnak jelet adja *Pajor* Agnes, ki rettenetesen csunya boszorkány, de amily csunya, ép oly jól játszik és ez legyen elégtétele.

Az egyik képen élő kinematograf fordul elő, mely abból áll, hogy hárman a villanyos lámpa folytonos lobogása mellett balettet lejtenek. A kinematografnak ez a fénylobogás nem a sajátossága, hanem a hibája, a tökéletlenségnek a jele. Ezt a hibát, ezt a tökéletlenséget nem szükséges bemutatni, mert ami a szemnek kellemetlen, azt ki kell küszöbölni, nem

pedig jellemzés céljából tudatosan előidézni. Ezt ajánljuk a rendezésnek szives figyelmébe.

A darab nagy vonzó ereje arra készítette a színház vezetőségét, hogy még három estén át műsoron tartja. *Carolus*.

* **Pálmay Iika visszavonulása.** Bécsi lapok azt jelentik Budapestről, hogy *Pálmay* Iika, anyósának elhunytja miatt, teljesen visszavonul a színpadtól. A gyászév letelte után is csak jótékonycélu előadásokon fog közreműködni.

* **A svihákok.** A *svihákok* című operett szép zenéje és mulatság s szövege már a múlt évadban, amikor *Felsh* Rózsi játszta az egyik svihákot, nagy sikerrel adatott színpadunkon. A mostani szereplők *Rózsa* Lili és *B. Szabó*, kik a két svihák hálás szerepét játsszák. A két katonatiszt szerepe *Almássy* Lolának és *B. Répássy* Gusztira lett kiosztva, kik az eredeti szöveg-utasítás szerint lóháton jönnek be a színpadra. Az operettre a társulat ambícióval készül és már kétszer előadásra kerül.

* **Jókai Mór Kassán.** Koszorus költőnk a Rákóczi ereklyekiállítás megnyitása alkalmával szintén elmegy Kassára. Ez alkalmat a színház igazgatósága megragadja, hogy a nagy író a jövő hét valamelyik napján tartandó egyik legjobb színműve előadásával megünnepelje. Ez alkalommal a *„Könyves Kálmán“* szomorujáték kerül színre Jókai Mór tiszteletére.

A tengerész felesége.

(Dráma a törvényszék előtt.)

Arad, július 23.

Valóságos regény, a legszomorubb fajtából való, annak a *Mac Hurst* nevű tengerészhadnagynak az esete, amelyről Londonban sokat mesélnek az érzelgős lelkű emberek. *Mac Hurst* szép, úri fiatalember, alig harminc éves, jó családból való s kitüntetések is van egy hőstetért, amelyet egy pár évvel ezelőtt egy francia hajónak katasztrófája alkalmával hajtott végre.

Mac Hurst hadnagy a P. & O. hajótársaságnál van alkalmazásban s kínai vizekre szokta vinni a társulat hajóit. Egy egy útja fél évnél is tovább tart, ami mindenesetre hosszú idő egy szerelmes embernek, akit Londonban forró szívvel vár valaki. A hadnagy pár évvel ezelőtt nagy szerelemre lángolt egy szép, előkelő londoni leány iránt, aki szintén érdeklődött a deli tengerész iránt, de sokáig nem tudta magát a házasságra elhatározni, mert mások is ostromolták a leány szívét s ő nem tudott válaszolni.

Másfél évi forró vallomások és imádattal teljes levelek után végre mégis a tengerész-hadnaggyé lett a leány s a házasság a legboldogabb volt — három hétig. Akkor a hadnagynak ismét el kellett utaznia messzi tengerekre. Mikor visszajött, felesége már nem volt a régi: elszokott a férjétől, akit oly rövid ideig ismert s oly soká nem látott. A hadnagy azonban a boldog viszontlátás heteiben mitsem vett észre s ismét oly szerelmesen utazott el, mint ahogy érkezett. Történt ez év tavaszán, amikor *Mac Hurst* hajója Bombayben kikötött, hogy a hadnagy találkozott egy londoni barátjával. A két jó pártas elment mutatni valamelyik bombay-i vendéglőbe s ott ponarazás közben a barátjának eljárt a szája.

— Bizony, barátom, tengerész sohasem házasodjék meg. Amíg te itt Indiában tartasz, addig a fel séged bezzeg nem unatkozik egyedül.

— Honnan tudod ezt? Mondj el mindent. követelem, parancsom!

— Megmondhatom; jó barátod vagyok, kötelességem is megmondani. A feleséged már régóta csal; kedvese az az ember, aki leánykorában udvarolt neki s akit te legyőztél.

Amikor *Mac Hurst* hadnagy hajója felszedte horgonyait, hogy tovább menjen Kína felé, a hadnagy nélkül indult el: *Mac Hurst* már más gőzösön ült, mint utas, vissza Angliába felé. Május végével ért Londonba s a lakására sietett. De a lakás zárva volt. A szomszédoktól meg tudta aztán, hogy felesége néhány nap előtt kirándult egy úrral — Párisba. A legközelebbi vonat már vitte a hadnagyot Páris

felé. Egy hétig bolyongott ott minden mulatóhelyen, kutatva a hűtlent, de nem akadt rá.

Félőrlően a kétségbeeséstől és a lázasan, álmatlanul eltöltött hetek izgalmaiból, *Mac Hurst* visszatért Angliába. Amint a londoni pályaházból bérkocsin a lakása felé igyekezett, a Strand járó-kelői közt megpillantotta a feleségét és a kedvesét. Megállította kocsiját, kiugrott abból, s a következő pillanatban a bűnös pár előtt termett. Amikor az asszony megpillantotta a férjét, ijedten sikoltott fel s el akart futni, de már későn volt. A férj revolvérére — mielőtt bárki megakadályozhatta volna — leterítette az asszonyt, aki ott halt meg az utcán, óriási tömeg közepette, mely kevés híján me lincselte a vérengző hadnagyot.

Ezért a gyilkosságért most vont a felelőségre *Mac Hurst* hadnagyot a londoni esküdtbíróóság, amely két napig tárgyalta az esetet. Angliában súlyosan szokták büntetni azt a férfit, aki nőt bántalmaz; de ebben az esetben még az ügyész is csak enyhén vádolta a tengerészt, akit kétségbeesése erre a tette ragadott. Az esküdtek egyhangú „nem bűnös“ verdiktje után a bíróság *Mac Hurst* hadnagyot fölmentette a gyilkosság vádjától.

HIREK.

— **Rákóczi hamvai.** Debrecen város törvényhatósága pártolás céljából megküldötte *Arad* közönségének azt a feliratát, melyet *II. Rákóczi* Ferenc hamvainak hazahozatala érdekében az országgyűléshez intézett. Az íratot, melyet *Arad* törvényhatósága kétségtelenül támogatni fog, a jövő havi közgyűlés tárgyalja.

— **Call báró Budapestben.** Call báró osztrák kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt látogatást tett *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszternél. A két miniszter együtt ment el *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnökhöz, akitől az országházba kalauzolta *Láng* az osztrák kollégát.

— **Politika a ravatalnál.** Balatonalmádiból írják a következő különös esetet: A napokban meghalt *Zichy* Hermann gróf s a temetése július 19-ére volt kitűzve. *Jos* János vörösberényi plébános azonban megtagadta az elhunyt eltemetését, mert *Zichy* gróf második feleségével polgári házasságot kötött. Az elhunyt főurat aztán református lelkész temette el.

— **Athelyezett huszárfőhadnagy.** *Thaller* Rudolf cs. és kir. 3. huszárezredbeli főhadnagyot, mint értesülünk, *Aradról* a m. kir. állami ménesi intézethez helyezték át. A rokonszenves főhadnagy pár nap múlva elfoglalja új állomáshelyét Mezőhegyesen.

— **Szabadságon.** *Mladin* Miklós, az eleki járás főszolgabírája, három heti szabadságra utazik. Tavollétében ifj. *Salacz* Gyula szolgabíró helyettesíti.

— **Két gyászmise.** *Belgrádban* most két gyászmise volt. Az egyiket a meggyilkolt szerb királyi pár leikiüdvéért mondták. Erről a következő *belgrádi* távirat referál:

Sándor király és *Draga* királyné halálának negyvenedik napján a királyi pár sírján rekviem volt tegnapelőtt, amelyen néhány szegény emberrel kívül, akik minden temetésen ott vannak, nem volt jelen senki.

A másik gyászmisét *Naumovic* alezredes leikiüdvéért mondták. Ez a *Naumovic* alezredes volt az, aki június 10 dikén éjjel bebocsátotta a városba az összeesküvőket. Az összeesküvők azonban türelmetlenségükben felrobbantották a királyi pár hálószobájának ajtaját s ekkor a dinamit megölte *Naumovic*-ot. Erről a rekviemről a következő *belgrádi* távirat számol be:

Naumovic alezredes leikiüdvéért ma tartották meg a gyászistentiszteletet. A gyászünnepeken jelen voltak *Avakumovic* miniszterelnök vezetése mellett a kormány

valamennyi tagja, a Belgrádban tartózkodó tisztikar és nagyszámu közönség.

Minden kommentár nélkül egymás mellé állítjuk e két rekviemről szóló jelentést. A párhuzam megvonását az olvasóra bizzuk.

— **Mikor halt meg a pápa?** A „Kölnische Zeitung“ jelenti, hogy a pápa már délután 2 órakor halott volt, és ezt 4 óráig titokban tartották, mert nem tudták, hogy nem mély ájulás volt-e, amibe a pápa merült.

— **Hogyan került Beöthy Akos — Európába?** A Házban erősen folyt a vitakozás. Még pedig a folyosón, mert benn a teremben csak egyik félnek szabad beszélni. A másikra áll a katona-regula: „Maui halten und weiter dienen!“ A különböző csoportok, a pamlagok szerint alakulnak. A bejárat mellett, az ajtótól a második: Beöthy pamlagja. Ott szokott ülni keresztbevetett lábakkal, körülötte újságírókkal, képviselőkkel. Éppen hangosan magyaráz a kassai kuruc, mikor megjelenik a látóhatáron egy idegen. Ha nem is jegyeztetne folyton: borotvált arcának fényesen ironikus, — hogy ne mondjuk impertinens — mosolygásáról, rögtön észre lehetne venni, hogy újságíró. Miután pedig fővárosi német lapok munkatársai kalauzálják: bécsi újságíró.

Megmutatják neki Beöthy Akost:

— Ez az obstrukció egyik vezetője.

A bécsi újságíró megnyalja a ceruzáját és jegyez:

„Szurós, vadul villogó szemek; elhanyagolt torzonborz szakáll; az indulattól rikácsoló hang. Rossz szabású kabát és nadrág. Igazi Azzsiából való alak.“

Alig írta azonban le az utolsó szót, Beöthy Akos beszéd közben kivág egy klasszikus német idézetet. Még pedig a legtisztább félnémet kiejtéssel.

A bécsi riportter kezéből kiesik az irón. Azután lehajol, felveszi: és Beöthy Akost Azzsiából áthelyezi Európába.

— **Halálozás.** Dráb János, a nagylaki község, iskolának bosszu időn át volt igazgatótanítója, Orosházán elhunyt. Az elhunyt tanító szorgalmas, munkás ember volt; több tankönyvet írt, köztük Csanád megye földrajzát.

— **Az almás-kamarási szociálisták** nevében Oloss János és társai kérvényt nyújtottak be Mladin Miklós eleki járási főszolgabíróhoz szíránt, hogy augusztus hó 15-én nyilvános gyűlést tarthassanak. Azt is kérték, hogy a gyűlésre a főszolgabíró csendőrséget ne rendeljen ki. A főbíró a gyűlés tartására megadta ugyan az engedélyt, de azon a csendőrség is képviselve lesz. A gyűlésen egyébként Weiss Hermann aradi szociálista lesz a vezérszónok.

— **Draga nővére felolvasó-körutón.** Draga királyné nővérei, a belgrádi véres éjszaka után kínos anyagi viszonyok közé jutottak. Hír szerint annyira kifogytak mindenből, hogy immár maguknak kell megkeresniök a mindennapi kenyerüket. A legfiatalabbik nővér, Lyunevicza minőna felolvasó-körutat tervez. Előbb Európa az utóbbi nagyobb városában akarja elmondani mit a kő. Obrenovics pusztulását, s mindazt, a tud. Lyuneviczbi Sándor-ellenes merényletekről rió a magyar fővá. Gyenát egy budapesti impregzávásra határozott vála. sba hívja, de ő a meghitart ugyanis, hogy fölöt még nem adott. Attól fogja megengedni, mert vasását a rendőrség nem dana, kétségtelenül bebizony. abból, a mit elmon. res éjszaka előkészületeiben K. a, hogy a. 76. ternak jelentős része volt.

— **Marilla.** Kevés hely van nem. gyarországon, hanem a külföldön is, hol ak Ma. mézet annyira hozzájárul ahhoz, hogy va. ter. mely pontot ideális, klimatikus gyógyhelylye avasson, mint Marillán. Krassó-Szörénymegyének ez a nagyhirességű gyógyhelye gyönyörű festői völgyben, fenyves erdők és hegyek által körülvéve és minden oldalról védve, a tenger színe felett 714 méter magasságban fekszik. Tiszta, pormentes hegyi levegője, a többnyire derült és mindig enyhe égél, az idilli

nyugalom, a természet gyógyító-eszközei, amelyek mellett a modernül, a higiénia legmesszebb menő követelményeinek megfelelő szanatórium (pneumatikus kamrákkal, belégzési teremmel, gyógyító tornagéppel, villamos masszázsszal, fürdőekkel stb.) Marillát a gége-, tüdő-, ideg- és váltólázás betegek elsődrendű gyógyhelyévé, továbbá kiváló, végtelenül kellemes üdülőhelylyé teszik. A betegek és üdülők nagy számmal keresik föl Marillát, a hol a rendkívül gondos orvosi kezelés mellett kitűnő, lelkiismeretes ellátásban részesülnek. Vasuti állomása Oravica, a melytől hét kilométerre fekszik. A gyógyhelyről minden egyéb nézve a szanatórium ügykezelősége szolgál felvilágosítással.

— **Szent István napja és a vasutak.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak, valamint a Kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsiosztályra nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-al mérsékelt áru menetérti jegyek adatkak ki. Ezen menetérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20 napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadatni. A menetérti jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napján első napnak számítva a visszautazást, legkésőbb az 5. nap éjféli előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20 án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedéstik.

— **A Karola Cecilia pofonjai.** Dus pezsgós vacsorák, mámoros budapesti éjszakák hősnője Karola Cecilia orfeuménekésnö: tragikomikus eset szereplője volt a minap. A nagy orfeum csillag most Berlinben, az Appolló-Theaterben vendégszerepelt egy sikamlós operettben. A szerep valami enyelgő jelenetet írt elő, a melyben egy Braun nevű tenorista volt a partnere. Karola Cecilia nem akarta megengedni, hogy Braun őt megcsókolja a színpadon. A tenorista azonban tiltakozása ellenére is megcsókolta a vasárnap esti előadásán. Az énekesnő aztán, mikor a kulisszák mögé vonultak, Braunra támadt s összekarcolta. Erre a tenorista két, nem éppen gyöngéd pofonnal válaszolt. Így mondja el a dolgot az „Internationaler Artisten Revue“, azal végezve, hogy Karola Cecilia nyomban felbontotta huszezer márkás szerződését és elutazik Berlinből.

— **Lélekfűr asszony.** A csabai rendőrség tegnap letartóztatta Vári Sándorné, szül. Hőgye R. bekat, aki Békésen lakik s régóta gyalázatos foglalkozást üz: kisleányokat csábít el. A csabai állomáson is egy tizenkétéves kisleányt vezetett keresztül. Veleczki Erzsébetet, akit, mint a rendőrség megállapította, nem kevesebb mint tizenöt férfinek adott el. Ezek a kisleányok az anyja az aradi szegényekházában van elhelyezve, minthogy elmebajos: Nagel Jánosné, Veleczki Johanna. Az elfogott kosaras asszony büne magánvádra lévén üldözhető, az aradi rendőrséget megkeresték, hogy az elcsábított kislány anyja nem szándékozik-e bünvádi feljelentést tenni Vári Sándorné ellen? De mert a leányka anyja, mint említettük, elmebajos, gondnoka pedig nincs, a rendőrség megkereste az árvaszéket, hogy az anya nevében tegye meg a feljelentést a kosarasasszony ellen.

— **Bankár, kit a felesége ló agyon.** A berlini Schindler-féle bank katasztrófájáról már hírt adtunk. A bank pénztárosa, Jacobus, miután vagy 140.000 márkát elsikkasztott, megszökött. Csakhamar a bankcég főnöke, Schindler József is eltűnt Berlinből. Megállapították, hogy egy hölgygel együtt Hamburgba érkezett. Egy odaváló szállóban tegnapelőtt meg is találták átlótt szívvel holtan. Hölgykisérője nyomtalanul eltűnt. Mai újabb berlini jelentés a titokzatos

eset meglepő fordulatáról ad hírt. Az a hölgy, akivel Schindler együtt érkezett Hamburgba s aki most nyomtalanul eltűnt, az Schindler felesége volt. A halott mellett egy levelet találtak, melyben az áll, hogy nemcsak ő, de hölgykisérője is önként megvált az élettől. Eddig azt hitték, hogy Schindler öngyilkosságot követett el. De az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a golyót másnak kellett Schindler szívébe lőnie, így tehát nem lehet öngyilkosságról szó. Kétségtelen, hogy Schindler eltűnt neje lőtte agyon a férjét, aztán megszökött. Mielőtt eltűnt, a halottat egy kedővel leborította. A szőkevény asszonynak eddig nem eskadtak nyomára.

— **Erseki áldás az automobilról.** Ferrari biboros, a milanoi érsek, akinek nevét a papabílek között emlegetik, ötvennégy éves koradacára is modern ember. Milanóból írják, hogy az érsek pompás villanyos gépkocsiján indult el egyházi körutjára s e közben a harmincöt kilométernyi távolságban levő Trezzo d'Adda községbe ért. A derék falusiak szájtátva nézegették az érsek csodálatos közlekedési eszközét és térdre hulltak előtte. Ferrari biboros pedig az automobil ablakából osztogatta érseki áldását.

— **Vasuti katasztrófa.** Bozen-ből táviratozák: A pusterthali Mitteleld állomáson Bartak vasuti miniszteriumi műszaki tanácsos egy hajtány és egy pályakocsi összeütközése következtében összezúzta lábát.

— **Elfogott betörőbanda.** A budapesti rendőrség veszedelmes tolvajbandát tartóztatott le a napokban. A banda tagjai egytől-egyig rovtott multu veszedelmes emberek, akik még sokáig üzték volna a betöréseket, ha egy régebben fogságba került társuk el nem árulja. Az év elején ugyanis letartóztatták Bochnicsek Gézá, akit betörések és kasszafurások miatt elítéltek. Bochnicsek egy héttel ezelőtt vallomásra jelentkezett és a vizsgálóbírónak a következő vallomást tette:

— Amíg én itt a börtönben szenvedek, addig társaim vidáman élnek és reményem sincs hogy amikor kiszabadulok, még meg lesz a pénzem náluk. Miért éljenek hát ok jobban, mint én? Tehát elárulom a társaimat.

És ezzel elmondotta, hogy kik a társai. A rab árulása folytán a rendőrség letartóztatta: Wallisch József 42 éves vasöntő, Jalucha Tamás 25 éves kőaragó, Stavula Gyula 23 éves cipész és Gaal Gyula 22 éves és Garia József 22 éves napszámosokat, akik temérdek betörést követtek el. A banda által összelopott holmi értéke meghaladja az 5000 koronát.

— **Kitüntetett mohamedán nő.** Rogatica bosnyák városban a napokban érdekes kis ünnepély volt. Jamakovic Zeifa hanumnak, aki a városban negyven éven át működött, mint tanítónő, a király ezüst érmet adományozott és ezt a tanítónőnek egy nagyszámu küldöttség adta át. Az üdvözlő beszédet Hadsi Skaljics hezir efendi szerajevói polgármester tartotta, aki rogaticai születésű és valamikor tanítványa volt a kitüntetett hanumnak. Az ünnepélyen jelen voltak az iskola növendékei is, akik a földön guggolva olvasták a koránt és a török ábécés könyvet. Miután a hanum a tanítónői pályán vagyont nem igen szerzett, Mallináry áró pénzadományt is juttatott neki ez alkalomról.

— **Betörő cigányok.** Mova János siklósi lakosnál a minap betörők jártak és tőle sok tárgyat elloptak. Az eleki csendőrség kinyomozta, hogy a tettesek hat kocsiira menő kóbor cigányok voltak, kik a megye más vidékén is követtek el betörést. A cigányokat letartóztatták.

— **Ép elmével az örültek között.** Párisban botrányos eset foglalkoztatja ismét a lapokat. Bertie-Mariott angol származású, de már francia honos újságíró, aki huszonöt évnél régebben él Párisban s akinek felesége is francia nő, mult év november tizedikén a charentoni örültek házába szállították s jöllehet az intézet igazgatója még sznapon meggyőződött róla, hogy elméje ép, csak ötvenhét napi szenvedés után bocsátották szabadon. Mihelyt kiszabadult, első dolga az volt, hogy panaszt tett az orvos ellen s egyszersmind kártérítés miatt be is pörölte, aki elmebajáról a hamis bizonyítványt kiállította. Ebben a pörben legközelebb dönt a bíróság. Bertie-Mariott esete annál nagyobb fel-

tűnést kelt, mivel általában ismert ember a jobb társaságban s kitűnő újságíró hírében áll. Azt beszéltek, hogy a boldogtalan embert tulajdon felesége, akit rajongva szeretett, csukatta az örültek közé.

— **Öngyilkos uriaszony.** *Eszék*-ről jelentik: *Ma* Gizella, szamári születésű illoki telekkönyvi mérnök neje és két gyermek anyja egy helybeli kertben ismeretlen okból öngyilkosságot követett el.

— **Csodálatos telepatikus kísérletek.** A telepatia terén, amely ez idő szerint a természet megfejtésének rejtélyei közé sorakozik, érdekes kísérleteket végeztek. A *Review of Reviews* szerkesztőségében — mint Londonból írják — a napokban telepatiai kísérletet vittek véghez, amely valóban hihetetlennek látszó eredménnyel végződött. A kísérlet előtt a legaprólékosabb elővigyázati intézkedéseket is megvették, úgy, hogy mindennemű csalás ki legyen zárva. A kísérleteket *Richardson* amerikai hipnotizőr végzett egy médiummal, aki a 1160 kilométer távolságban fekvő Nottinghamban tartózkodott. *Richardson* egy szobába zárták, ahol teljesen el volt zárva mindennemű külső összeköttetés. Ezután hat jelenlévő tudós egy csomó lotteriaszámból kihuzott egy hármas számot: 579-est. A számokat megmutatták a hipnotizőrnek, aki gondolatokba merült és pár perc múlva kijelentette, hogy közölte a számokat a médiummal. Husz perccel később Nottinghamból a következő távirat érkezett:

„Az illető szám 579. Erkezett 6 óra 40 perckor.”

Ezután nemcsak számokkal, hanem egyes szavakkal kísérleteztek. Nottinghamból mindannyiszor pár perc múlva megérkezett a távirati válasz. Végeztül egy ellenpróbát tettek. A jelenlévő tudósok egyike a táviróhivatalba sietett és egy egész mondatot táviratozott a médiumnak azzal a kívánsággal, hogy közölje ezt a bezárt *Richardson*-nal. Félórával a távirat feladása után már *Richardson* hangosan elmondta az egész mondatot. Mikor megkérdezték, hogy micsoda érzései voltak, mikor a mondatot megkapta, a hipnotizőr kijelentette, hogy különös sugarak érkeztek agyába, amelyek „intuitív ideát” keltettek fel benne.

— **Fél és kivágott cipők** igen nagy számban, *Porter Vilmos Nagy Áruházában*, a Szabadság-terén kaphatók. Ezen cipők úgy alakjuk, mint minőség tekintetében kiváló figyelmet érdemelnek, mert mindazon tulajdonságokkal bírnak, amelyekre a tisztelt hölgyközönség különös súlyt helyez. Tudnillik: szabásuk elegáns, sikkos és sulyuk szinte alig van, annyira könnyűek ezek a lábbelik. A zerge, glassé és sevro stb. félcipőkön kívül kaphatók a most annyira divatos szürke szarvasbőr cipők is. Az árak feltűnően jutányosak.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*-nál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész *izzadás elleni kenőcs*e, 1 tégely ára 1 korona. Kapható *Kossuth Pál* gyógyszerésznél Arad, *Boros Béni*-tér 15. (Dengl ház). Gyógyszereknek: *Vojtek és Weisz*, *Krausz Elemér* és társai urak drogueriájában.

Leomlott épületek.

(Földcsuszamlás Nagyváradon.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 23.

Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap Nagyváradon. A Kolozsvári-utcán három épületnek a belső része leomlott és csak véletlenül károsítható, hogy a házomlásnak emberélet nem esett áldozatul. Az omlás a kolozsvári utca 15., 17. és 19. számú házakban történt. A lakókat délután 3 órakor földrengéshez hasonló robaj riasztotta meg. Rémülten siettek az udvarra s ekkor látták, hogy a ház udvari része, mely a vársáncra néz, a földre omlott. A leomlott lakrészben, faszínek kamarák, egyéb melléképületek voltak s a baleset idején senki nem volt bennük.

Részletes tudósításunk a következő:

A vársánc északkeleti részén, éppen úgy mint a többi oldalakon is, a meredély szélére lakóházak, s legtöbb helyen pedig melléképületek vannak építve és pedig igen sok helyen olyan gyöngye állapotban, hogy igazán csodaszamba megy, hogy ott mindezidél valami nagyobb szerencsétlenség nem történt. Tegnap délután, kevéssel három óra után, menydörgésszerű robaj, utánna hatalmas tompa zuhanás hallatszott a vársánc eme részéről, amelyivel szembe a Kolozsvári utcán emelkedik a baptisták imaháza. A tulsó vársáncra álló katonák látták, hogy ezen a részen a sánc megreped s azután egy hatalmas tömeg a sáncárokba fordul, magával hozva a mélybe egy csapat apróbb épületet, amelyek az esés következtében irtózatos ropogások közben ugyszólván pozdorjává törtek.

Leírhatatlan az a rémület, amely az omlás után támadt annál a háznál, ahol a sánc legnagyobb része leszakadt. Ez a ház a 17 számú s a tulajdonosa *Ullmann Béla* dr. A lakók legnagyobb része kint volt az udvaron, ahol egy csapat gyermek is játszott. Egyszerre csak hatalmas roppanást hallanak s rémülve látják, hogy a sánc felőli melléképületek egy pillanat alatt eltűnnek. Általános ijedtség támadt a váratlan látványra:

— Földrengés van! Beomlik a ház is!

Hangoztatták az óriási zűrzavarban, s amíg az udvaron levők egyrésze az udvarra menekült, többen a házba siettek be, hogy kiszólítsák a bentlevőket, nehogy a ház beomlása esetén a romok alá kerüljenek. A pusztulás azonban, amely a sánc leszakadása következtében történt, idáig már nem hatolt s a lakó háznak semmi egyéb baja nem történt, mint-hogy a mellékszárnyon egy hatalmas, tenyérynél széles repedés támadt. E repedés ugyszólván kettévágta az épület eme részét s ez minden pillanatban leszakadással fenyeget.

A rémületből felocsudva a házbeliek azonnal jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, ahonnan *Csordasics Ferenc* városi építő mester és *Kemény Ignác* kerületi rendőrbiztos azonnal kimentek a helyszínére. Az építő mester megállapította, hogy a körülbelül nyolctíz méter magas sánc földcsuszamlás következtében omlott be s ez jelentékenyen megrongálta a lakóépület mellékszárnyát is, amelynek hátsó része minden pillanatban leszakadhat.

Kemény rendőrbiztos erre elrendelte a lakás kiürítését s a lakókat az épület eme részéből azonnal ki is költöztette.

Nagy szerencse, hogy a sánc leszakadása emberéletben kárt nem tett, mert abban az időben, amikor az omlás történt, egész csapat gyermek játszott az udvaron és pedig nem nagy távolságra a szakadás helyétől.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Szenzációs válópör.** Budapestén néhány nappal ezelőtt érthető feltűnést keltett az a hír, hogy az Operaház egyik kitűnő tagjának a felesége egy másik színházhoz szerződött művész kedvéért elhagyta az urát. Ugy látszik ez a szakadás ezuttal tényleg végleges, mert ma már a válókeresetet is beadták a budapesti kir. törvényszékhez.

§ **Hamis ékszerek.** *Gróff Nelli*, egy nagyon csinos budapesti sziniiskolai növendék dusszag udvarlójától nagyobb összeget kapott születésnap ajándékképpen. A fiatal leány, aki már rég vágyódott egy pár csillogó bouton után, elhatározta, hogy a pénzen briliáns fülöngyöt vesz magának. Tervét közölte is intim barátnőjével, *Sovának* Lujzával, aki figyelmeztette, hogy az ékszerek rendszerint horribilis árt követelnek a kevésbé értékes ék-

szert és mindjárt ajánkozott is, hogy ő majd kéz alatt potom áron szerez briliáns fülöngyöket a sziniiskolai növendéknek. Az ékszer, mint mondta, egy elhalt grófnőé volt, aki 4000 koronáért vette és most 1800 koronáért eladó. *Gróff Nelli* kapva-kapott az alkalmon és miután a szép, ragyogó bouton megnyerte tetszését, még aznap ki is fizette érte az 1800 koronát. Ettől az időtől kezdve büszkébben jelent meg az előadásokon, az utcán és tőle telhetően fitogtatta a drágaköveket. Később, mikor az udvarló fölmondta a barátságát. *Nelli* kisasszony pillanatnyi pénzzavarba jött s kénytelen-kelletlen el kellett határoznia arra, hogy az ékszert elzalogosítsa. Ez azonban nem ment egykönnyen, mert a zálogházi becsüs kijelentette, hogy a kövek nem valódiak, hanem kitűnően sikerült utáztatok. A sziniiskolai növendék kétségbeesetten rohant egy másik, majd egy harmadik zálogházba, de mindenütt ezt a lesújtó választ kapta. Végre a rendőrségre sietett és ott sirva panasolta el, mennyire visszaélt barátnője az ő jóhiszeműségével. *Sovának* Lujzát letartóztattak és a budapesti büntetőtörvényszék ma család büntette miatt egy évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, valamint terhére a királyi ügyész is fellebbezést jelentett be.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, július 23.

Délkelet. Buzakínalat mérsékelte, a vételkészség korlátozott. Kedvező irányzat mellett 17.000 métermazsa került forgalomba, a régi buza 2½ fillérel drágább áron. Egyéb gabonaművek változatlanok. Időjárás szép.

Készlet. Berlin ¼ olcsóbb, Páris 5 magasabb.

Zárás 18 órakor:

Buza októberre	7.20—7.21
Buza 1904. májusra	7.45—7.46
Rozs októberre	6.19—6.20
Zab októberre	5.32—5.34
Tengeri júliusra	6.23—6.24
Tengeri augusztusra	6.22—6.23
Tengeri szeptemberre	6.23—6.24
Tengeri 1904. májusra	4.99—5.—
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.20—7.21
Buza 1904. májusra	7.45—7.46
Rozs októberre	6.18—6.19
Zab októberre	5.33—5.34
Tengeri júliusra	6.27—6.28
Tengeri augusztusra	6.22—6.23
Tengeri szeptemberre	6.23—6.24
Tengeri 1904. májusra	5.03—5.04
Repce augusztusra	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 23. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 111—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 112—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban 112—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Sertéselészám. Július 20. napján volt készlet 47,929 darab, július 21. napján felhajtott 201 darab, július 21. napján elszállított 486 darab, július 22. napján maradt készlet 47,654 darab. Üzlet: Bányadt.

Nyári színház.

Pénteken, 1903. évi július hó 24-én:

Az ördög pilulái.

Látványos bohóság 3 felvonásban, 15 képpel. Irta: Ferdinánd Lalouc, Anicet Bourgeois és Laurent. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Seringinos	Győre Alajos.	Sára	Pajor Agnes.
Babylas	Szabó József.	Rodriguez	Juhász S.
Lzabella	Gőz Aranka.	Bohóság	Rózsa Lili.
Sottinez	Békassy Gy.	Bernadillo	Németh J.
Albert, festő	Somlai A.	Orvos	Füredi J.
Magloire	Sarkadi A.	Ij. Sára	Szilassy J.

Kezdete este 8 órakor.

CSARNOK.

Az első magyarnyelvű színelőadás.

Irtá: Bayer József.
(Folytatás.)

E tudósításból az tnik ki, hogy több ly magy r előadás lehetett, s nem bizonyos, hogy Dreyssig éppen a Waltron-féle előadás elől hátralt meg, bár végre is ez sem lehetetlen. Az ő tudósítása általános jellegű, információk alapuló s mint másodrendű bizonyíték értékes, de megegyezik lényegében a Magyar Hirmondó pesti levelezőjével s így nem minden alap nélkül állíthatjuk, hogy az első kísérlet nem úgy űött ki, mint hazafias szempontokból kívánatos lett volna. A főszerzők német színészek lehettek és tán, a megdicsért Mayer igazgató adhatta gróf Waltron, Dietelmayer Terézia pedig Waltron nejét.

Mennyi része volt Gyarmathynak és ifj. Rádaynak ezen előadások szervezésében s vajjon mennyiben volt ép e tökéletlen előadások hatása befolyása tán arra, hogy egy működvelő magyar társaság szerveztessék, vagy tán éppen ezen 1784 ik evl előadások voltak első szárnyprónál atásai a magyar működvelőknek, egykoru színelőadások, ezt ma már nehéz volna eldönteni! C-upán az tény, hogy Ráday tényie akart 1784 ben magyar színjátszó társaságot szervezni. Ide utal legutóbb Kazinczy Ferenc 1790 nov 2 árol Arankához intézett levelének azon helye, melyben a „garabontzás-kodó lelkű” Harsányiról szólván, megjegyzi: „ő mintta szakadt félbe az ifju B. Ráday által ez előtt 6 esztendővel összeváltott Magyar Játsszó Társasága is.” Bacsányinak Jankovich Miklós-hoz írott egyik ujabbkori leveléből (1837 szept. 18) megtudjuk, hogy ő tevékeny részt vett a Ráday által összehozott „Magyar játsszó társasága”-ban s Voltaire M-hometjét előadatta a „kis játékszínen, az ottani magyar publikumnak nem kevés ö.ómére.”

Volt-e szerepe a Magyar játsszó társaságának Waltron előadásában, nem tudjuk. Nem lehetetlen, mert abban csak egy női szerep fordult elő és ennek előadója Dietelmayer Terézia lehetett. Az se lehetetlen, hogy ez a Waltron-előadás a német színészek kedveskedése volt, kik nem egy ízben akarták ilyen módon a közönség fogyatékos pártoló kedét fölvidítani, és az 1784 iki bérlő már tényleg 1785-ben Schikaneder Emanuelnek ad helyet. Az bizonyos, hogy a magyar társaság 1785 után föl bomlott. Hogyan, mikép? Tán csakugyan a „garabontzás lelkű” Bacsányi miatt, vagy más egyéb okokból is, ezt aligha foghatjuk ma már tisztába hozni.

Adatainkból két dolog azonban kétegtelen:

1. hogy az első magyar nyelvű színelőadás Budán, 1784 október 14-én, a hajóhid melletti ideiglenes színházban volt;

2. hogy az első magyar színdarab címe: Waltron vagy a Subordináció.

A Minna von Barnhalm főmotívumai alapján hatalmas fejlődésnek induló német katonai drámának (a magyar színelőadások „Tábori nagy katonai játékok”) egyik legnépszerűbb darabja volt Waltron, mely tekintve azt, hogy először Prágában 1776 január 25 én került színre, Kóczy Jánosnak 1782 ben készült fordítása után aránylag rövid idő múlva lett a magyar közönség előtt is a színpadról ismeretessé. Népszerűsége se odakint, se nálunk nem csökkent. Birch Pfeifer Sarolta-uj átdolgozásra is érdemesnek tartotta, nálunk pedig vidéki színigazgatók a darabban kinálkozó spektakulumok segítségével igyekeztek a nyári közönség lankadó kedvét fokozni.

Waltron meséje drámailag teljesen értéktelen. Érdeket a pathetikus főhős mellett csak a látványosság költöndöz neki. Maga Waltron színpadiasan jól festő eszményképe a katonának, mint aki az ellenséggel szemben oroszlan, a szolgálatban Argus s a társaságban érzelmes férfiú. A drámai indítékot a darabban az alkotja, hogy gr. Waltron, Hambrook nővérének kezét nyeli el, osztálytársát és egyuttal generálisát, Hochenthal pedig kiköszarazzák. Ez a körül-

mény magyaráza a gyedű H chenthal tulságos szigorát Waltron irányában. Ugyanis W szadától az elmúlt éjjel két katoná szökött meg. Obertere maánozt rendeli W-t s tulságos szigorral megkezdézteti e mulasztásáért. W. okul a tisztársak dobzdását hozza föl. Szó szót ér s midőn W. elég oktan, hogy kardot rántson föllebbvájaja eilen, az elveszi tőle fegyverét s az őrségre kísérteti. Cselekmény tulajdonképen csak ebben az első felvonásban van, a mi ezután következik a többi haromban, az az érzelmesnek és a színpadilag katonásnak szívet facsaró és szemet ingerlő közönséges csuál mánya.

W-ra csak halál várhat, mert az aláren deltség oly föltűnő megsértése a legszigorubb büntetést hívja ki békés időben is, háborus időben meg éppen a legrövidebb elbánást követeli meg. W-nak katonai érdemei kiválóak. Csak nemrég történt, hogy bravuro közbelépésével az ifju herceget mentette ki az ellen-ség körmei közül. A mér eg serpenyőben tehát egy még meg nem kapott jutalom s egy még meg nem kapott halálbüntetés hímháldoznak.

A második felvonás az ökövetet bűnnel nincs kapcsolatban, mert W. föl-sége azért látogat el a táborba, hogy fejét bravuros tettért keblére ölelhesse. Itt értésűl ferje bűnérol. Elrohan, hogy fölkeresse. A harmadik felvonás kimondja W. fölöt a halálos ítéletet. A feleség ismét elrohan, hogy kegyelmet eszközöljön ki férje számára. Szerencsére W. nak egy más jóakarója is van a hadte től: gr. Kronenberg hadnagy, ki fölleválójának egy elvező báná-saert (I. felv. VI—VII jek) haartalán tisztelője. Ez lóra kap, hogy az ifju herceg szívet lágyítsa meg. Az utolsó felvonásban már minden elő készület megtörtént a fejbelövéshez. A feleség is visszajött az elutasító válaszzal. Vége tehát mindennek. Még csak néhány perc van hátra. Ekkor egyszerre a fölbelövésre kirendelt katonák tagadják meg az engedelmességét. Nem akarják szeretett parancsokukat életet kioltani, mire W. maga veszi át a kommandót — midőn az utolsó percben megérkezik a halás ifju herceg, hogy övét mentse meg az ő élete megmentőjének. Még csak egy van hátra: kegyelmet kérni a reitens katonák számára. W. ezt magára vállalja s a sok sok igalom után a közönség nyugodtan távozhatik, mert ezeknek is megkegyelmez az ifju herceg.

(Vége következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 5.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. u. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.11
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.22
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.49
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. u. 10.00
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. u. 10.43
Személyvonat d. u. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.15
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.16
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczáról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. u. 11.—
Gurahonczáról szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.16

Motormenetek

Arad—Szabadacsútér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05

NAPIREND.

Július 24. Péntek. Róm. kath. naptár: Krisztina. — Protestáns naptár: Krisztina. — Görög-keleti naptár (Július 11.) Eufémia. — A nap két 4 óra 12 percek, nyug-szik 7 óra 27 percek.

Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Ereky-museum helyisége mellett illesztorem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Melegebb, száraz.

Július 24. az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

NYILTTÉR.*

Limböck János

első magy. kir. szab. örkoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alóttrottak a gyermeki szív legmélyebb fájdalomával tudatják úgy a maguk, mint számos rokonok nevében is, hogy a legundorabb edes atya, a legjobb nagy apa, após és rokon

RÉTHY LIPÓT,

f. évi július hó 23-án, reggel 8 órakor, munkás, áldásdus életének 86 ik évében egy jobbjára szenderült.

A boldogult hetven éves tevékenységének minden percét a becsületos munkásságnak szentelte és híven szolgálta a közügyet sok időn át mint Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, mint az aradi ág. hitv. ev. egyház presytere, mint az aradi kereskedelmi és iparkamara alelnöke stb. Emlőke áldott lesz mind-nkor!

A drága halott kihűlt tetemeit pénteken, f. hó 24 én délután 4 órakor kísértük ki a Batthyányi-utca 19. sz. a gyászházból az ág. hitv. ev. egyház szeriartása mellett a felső temetőben levő családi sírkertbe.

Arad, 1908 július 23.

Béke és áldás emlékeztére!

Dr. Réthy László,

Réthy Viktor,

Réthy Etelka,

ferj. Simon Jenőné,

gyermekel.

Simon Jenő, veje.

Simon Margit,

Réthy Margit,

Réthy Jenő,

Réthy Sárika,

unokái.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: orozást és lényezést a leggyezetűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos árak mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztosságnak.

358

Telefon 162. sz.

A cséplési idény beálltával ajánlok

I. minőségű

fűtő kőszent,

ipari és háztartási célokra darabos

bűkfa szent,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,

és elsőrendű kőszent.

Reusz Mór,

Arad, Beres Benit-tér 13.

1627

65—1903. kp.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési választóknak folyó évben kiigazított és az 1904 ik évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokra hozott határozatok az 1899 évi XV. t.-cz. 148. §-a szerint folyó évi július hó 20 ik napjától kezdve 30 ig bezárólag a városház emeleti tanácstermében a hivatalos órák alatt közszemlére kitétik. Szabadságában áll azt bárkinék megtekinteni és a hozott határozatok ellen a közszemlére kitétel napjától számított 10 nap alatt a nagyméltóságú m. kir. Curiahoz felbbr-zéssel élni.

A felebbezés a polgármesternél nyújtandó be.

Arad, 1903. évi július hó 13.

Institoris Kálmán,
központi választmányi elnök

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Szeged.

21502—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Hasáb tűzifa szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége az 1903 évben vonalán szükségelt 10000 m³ hasábos tűzifa szállítását biztosítani ohajtván, ezen tűzifa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fenti tűzifa ajánlattételéhez szükséges pályázati feltételek az összes kereskedelmi és iparkamráknál megtekinthetők, míg a 122291—96. sz. általános és a tűzifára vonatkozó 65465—92 számú különleges szállítási feltételek csak is készpénz fizetés mellett a magy. kir. államvasutak központi nyomtárványtáránál (Budapest, Andrassy ut 73—75. sz.) szerezhetők be, még pedig előbbiek 50, utóbbiak 30 fillérért.

A szállítás a fennebb jelzett általános és különleges szállítási feltételek, nemkülönben az alulírott üzemeltetőség által egyidejűleg kibocátott pályázati feltételek alapján eszközöndő, mely feltételek alulírott üzemeltetőség anyag- és leltár beszerzési (Id.) osztályánál díjtalanul megszerezhetők, minden más üzemeltetőségnél és igazgatóságunknál pedig naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A tűzifa szállítása 1903. év szeptember hótól december hó 25 ig egyenlő havi részletekben eszközöndő.

Az ívenklnt 1 koronás okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok ezen külczimmel: „Ajánlat tűzifa szállítására 21502—903 számhoz“ 1903. évi augusztus hó 18 án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzemeltetőségének általános osztályánál nyújtandók be, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 2%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi augusztus hó 17-en déli 12 óráig a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál letéendő, esetleg posta útján beküldendők.

Szeged, 1903. évi július hóban.

Az üzemeltetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Kitünő mellékkeresetet

találhatnak hölgyek és urak, akik ismerősök körében az én különleges kávé, tea, rum és szivarkáimat ajánlják.

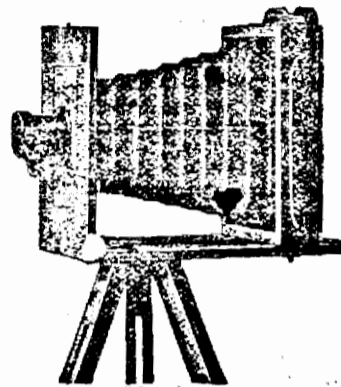
Leon Bravo, Hamburg 14.

Magyar levelekre is azonnal válaszunk. 1580

AZ

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenai pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkek nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmentesen.

Minden egyes gépért vagy cikkkért teljes jótállást vállalok.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára. 1493

Fontos! Fontos! Fontos!

Cséplőgép - tulajdonosoknak!

Elsőrendű, legjobb kötszerek, sebészeti eszközök és használati utasítással ellátott

Mentő-szekrénynek

az ára 5 forint.

Figyelmeztetés: Az első segélynyújtáshoz okvetlen szükséges Mentő-szekrényeim csont törésekhez alkalmazandó sinekkel is el vannak látva.

Lábizzadás Hónaljizzadás

ellen kipróbált biztos hatású szer a Hajós-féle

Szárit!!!

HINTÓPOR

Szagtalanít!

(Tanno salicyl comp.)

126

Ára egy doboznak 35 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Arad legregibb kerékpár és varrógép javítóműhelye és raktára, Szabadság tér 7 sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.
Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhelyesre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Vilanycsengő

és 1513

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Telephon 364. sz.

Hirdetések

Aradi Közlöny Naptára

1904. évfolyamára

már elfogadtatnak.

Az Aradi Közlöny előfizetői ingyen kapják és más uton meg nem szerezhető.

Hirdetési díj: egy egész oldal 40 kor., egy fél oldal 30 kor., egy negyed oldal 20 kor.

Magy. kir. állam vasutak.

85132—1903. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben esetleg 3 éven át szükséges fémnemek szállításának biztosítását ohajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 14 ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi augusztus hó 18 án déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. évi július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

12820—1903

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város külnatárában fekvő földbirtokok megjelölésére vonatkozó szabályrendeletnek megfelelőleg eszközöndő határjelzésre kitűzött határidőt 1903. évi október hónap 1 ső napjáig meghosszabbítjuk.

Felhívjuk mindazon külnatári földtulajdonosokat, a kik a határjelzést nem eszközölték, hogy azt legkésőbbben 1903. évi szeptember hónap végéig teljesítsék, mert ellenkező esetben a határjelzést hatóságilag fogjuk eszközöndetni és a költségeket közigazgatási uton behajtani.

Arad, 1903. június hó 13-án.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó

ház és háztelek Aradon, Kőlcsey-
utca 9. szám alatt kedvező felté-
telek mellett. 1592

Ki volna hajlandó

az urak közül egy árva leányt 30
forinttal zavarából kiségeteni. Le-
veleket kérek a kiadóhivatalba
csilagozs cím alatt. 1625

Egy jóforgalmu üzlet.

Vidéken egy szép és jó kis ve-
gyeskereskedés, más vállalat miatt,
olcsón és jó feltételek mellett azon-
nal átadó. — Czim a kiadóhiva-
talanban. 1624

Egy 26 éves

keresztény, fiatal házas kereskedő
óhajtana szeptember hó 15-kére
egy raktárnoki, utazói vagy pusztán
egy kulcsári állást elfoglalni.
Czim Tiszteletes jelige alatt a lap
kiadóhivatalába. 1622

Egy tisztességes kovács,

ki már több évek óta uradalmi
kovács volt, uradalomnál egy jó
állást óhajtana elfoglalni. Czim Ko-
vács jelige alatt a lap kiadóhiva-
talanba. 1623

SIÓFOK

a Balaton
leghullámzóbb pontján,
Tökéletes
tengeri fürdő.

Van szerencsém a n. é. közönséggel
tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszítő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin,
Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermek-
ben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes
helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek
legkényesebb igényeinek is megfelelek.
Elvállalok minden e szakmába vágó
munkákat, a leggyorsabbtól a legdisze-
sebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.
Elvállalok olcsón lakásberendezé-
seket helyben és vidéken. Költözködések
alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén
használt kárpitozott butorok és billiard-
asztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón
eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszítő

Thököly-tér 6/a. szám (Prolók-ház.)

KINTZLER ZOLTAN

Grenometter műorás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer kapható.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Wolster Izsó

ári szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.
(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilyen műri öltönyök
mérték szerinti elkészítését a legjobb dí-
vat és pontos szabás szerint a legju-
tányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat
olcsón eszközöl. 228

Üzlet eladás.

Egy már évek óta fenálló fű-
szer és csemege

sarok üzlet,

dohánytözsdevel, italmérési jog-
gal, szép forgalom, más vállal-
kozás miatt

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Kö-
nig Lipót, Lippa. 1614

Veszek zálogcédulákat.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árban
vesz vagy más új tárgyra be-
cserél mindenféle drágaköveket,
arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy
tört állapotban.

TELEFON 438.

1431

Veszek zálogcédulákat.

Permetező

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetező alkatrészei a rézol-
dattal semminemű érintkezésbe
nem jönnek s így azokat sem meg-
támadni, sem eldugni vagy meg-
rongálni nem képes. Ára 32 kor.,
3 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

1438

Borszivattyuk

s hozzávaló legjobb minőségű gum-
micsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül
gummizott kenderfömlők és kutas.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

Két tanuló felvétetik.

Gyomorégés a legjobban
gyógyítható

Rohitsi „Templom“

vagy

„Styriaforrás“

altal.

2576

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására
hozni, hogy Csernovics Péter-utczán

asztalos üzletemet

Boros Béni-tér 23. szám alá, a volt Kremmer-féle aszta-
los üzlethelyiségbe áthelyeztem.

Elvállalok minden az épület és műbutor szakmába vágó
munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt és iro-
dal berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalon butor be-
rendezést, a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, a legju-
tányosabb gyári árakon.

Kivonat a butor árjegyzékemből:

1 complet hálószoba matt, faragott	100 frttól
1 ebédlő berendezés matt, faragott	90
1 pár ágy, fényezett	18
1 „ matt, tornyos, faragott	26
1 „ ruhaszekrény, fényezett	25
1 „ matt	28
1 kredencz matt, faragott, magas díszes	45 frttól

és feljebb.

Részletfizetésre megegyezés szerint.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Rajzokkal díjmentesen szolgálok.
Kérve a t. cz. közönség becses rendeléseit, maradtam

Tisztelettel

Kiss Gyula,
épület és műbutor asztalos.

1400

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

1427

ARADON.